

BIEDRĪBAS „RĒZEKNES RAJONA KOPIENU PARTNERĪBA”

SABIEDRĪBAS VIRZĪTA VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA

2015.-2020.GADAM

(versija 1.0)

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Saturs

Stratēģijas kopsavilkums	3
Saskaņotība ar vietējās rīcības grupas darbības teritorijā esošo pašvaldību programmām un sasaiste ar cietiem vietējā, reģionālā un nacionālā mēroga attīstības plānošanas dokumentiem	5
1. Esošās situācijas izvērtējums	6
1.1. Darbības teritorija	7
1.1.1. Vispārējs ģeogrāfisks apskats	8
1.1.2. Sociālekonomisks apskats	11
1.1.3. Vietējās rīcības grupas darbības teritorijas pamatojums	18
1.2. Partnerības principa nodrošināšana	19
1.3. Teritorijas stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums	20
1.4. Teritorijas attīstības vajadzību identificēšana un potenciāla analīze	22
1.5. Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības vajadzību novērtējums	26
2. Stratēģiskā daļa	27
2.1. Vīzija un stratēģiskie mērķi	28
2.1.1. Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības mērķi	28
2.2. Stratēģiskie novērtējuma rezultāti	29
2.3. Inovatīvo risinājumu identificēšana un atbilstības kritēriji to noteikšanai	30
3. Rīcības plāns uzdevumu izpildei	31
3.1. Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai atbalstītās rīcības	32
3.2. Cita ārējā finansējuma nepieciešamība un piesaistīšanas novērtējums	38
4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanā un novērtēšana	39
4.1. Vietējās rīcības grupas informācijas tīklu veidošanas apraksts un sadarbības nodrošināšana ar dažādām tās darbības teritorijā esošajām organizācijām	40
4.2. Papildinātības nodrošināšana ar Eiropas Savienības struktūrfondu darbības programmas specifiskajiem atbalsta mērķiem	42
4.3. Projektu vērtēšanas kritēriji un kārtība, tostarp interešu konflikta novēršana	43
4.4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas procedūra	47
4.5. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas organizācija	48
5. Finansējuma sadales plāns	49

Stratēģijas kopsavilkums

Biedrība „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” ir vietējā rīcības grupa (VRG), kas aptver Rēzeknes un Viļānu novadu teritoriju, kurā ietilpst 29 administratīvās teritoriju vienības (28 pagasti un Viļānu pilsēta). VRG teritorijas kopējā platība ir 2811 km², kurā dzīvo 36850 iedzīvotāji (PML dati 2014. gadā). VRG principa nodrošināšana un pārvaldes struktūra ir noteikta biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” statūtos un to veido augstākā lēmējinstītūcija (Kopsapulce), pārstāvju lēmējinstītūcija (Padome), Izpildinstītūcija (Izpilddirektors).

VRG teritorijas attīstības vajadzības „Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas 2015.-2020. gadam” (stratēģija) izstrādes bāze:

- 2015. gadā veiktais pētījums „Rēzeknes rajona kopienu partnerības Lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam pasākuma „Vietējās attīstības stratēģijas” ieviešanas izvērtējums un ieteikumi turpmākai darbībai”;
- 2015. gadā īstenotais projekts „Iedzīvotāju forums Rēzeknes un Viļānu novados”;
- 2015. gadā stratēģijas darba grupu izstrādātie attīstības scenāriji un iedzīvotāju sanāksmes.

Stratēģijas vīzija

„Laimīgas ģimenes pamats ir stabilitāte, ko veido zinoši, prasmīgi un sadarbībai atvērti cilvēki, sekmīgi attīstot plaukstošus daudznozaru uzņēmumus. Dzīves un darba vide ir ekoloģiski tīra, labiekārtota, ar daudzveidīgām sabiedrisko aktivitāšu un sociālo pakalpojumu iespējām”.

Atslēgas vārdi:

- izglītota, aktīva, informēta sabiedrība;
- attīstīta uzņēmējdarbība;
- ekoloģiski tīra vide;
- kvalitatīva infrastruktūra;
- sabiedriskās aktivitātes;
- sociālā labklājība;
- veselīgs dzīvesveids.

Stratēģiskie mērķi

M1 Attīstīta daudznozaru uzņēmējdarbība

M2 Daudzveidīgas sabiedrisko aktivitāšu iespējas

M3 Labiekārtota dzīves un darba vide

M4 Nodrošināta sociālā labklājība un veselības aprūpe

Stratēģisko mērķu rīcības ietvertas Stratēģijas Rīcības plānā, kuru īstenošana notiek atbilstoši Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam apakšpasākuma 19.2. „Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju” ieviešanu reglamentējošiem LR normatīvajiem aktiem, kur tiek izdalītas divas aktivitātes:

19.2.1. Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas.

19.2.2. Vietas potenciālas attīstības iniciatīvas.

VRG teritorijas labklājības paaugstināšanai svarīgi starpteritoriālā un starpvalstu sadarbības projekti, kas veicina pieredzes nodošanu un iegūšanu vietējiem iedzīvotājiem aktuālu problēmu risināšanā, kā arī jaunu un inovatīvu sadarbības ideju īstenošanā. Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības mērķi:

S1 Integrētu tūrisma piedāvājumu veidošana;

S2 Amatnieku un mājražotāju produkcijas noieta sekmēšana;

S3 Lauku kopienu pieredzes apmaiņa;

S4 Inovāciju attīstība nodarbinātības sekmēšanai.

VRG lēmējinstītūcija (Padome) ir atbildīga par stratēģijas izstrādi un ieviešanu, t.sk., lēmumu pieņemšanu par projektu atbilstību stratēģijai. Stratēģijas īstenošanai VRG:

- veido vietējo dalībnieku spējas izstrādāt un īstenot darbības, tostarp sekmējot viņu projektu vadības spējas;
- izsludina un organizē projektu pieteikumu pieņemšanu;
- izvērtē projektu atbilstību stratēģijai – vērtē atbilstoši izstrādātajiem projektu vērtēšanas kritērijiem, kuros izvairās no interešu konflikta un kuri nodrošina, ka vismaz 50 % balsu atlases lēmumos sagādā partneri, kas nav publiskā sektora partneri;
- veic projektu īstenošanas saturisko un virzības uzraudzību.

Saskaņotība ar vietējās rīcības grupas darbības teritorijā esošo pašvaldību programmām un sasaiste ar cietiem vietējā, reģionālā un nacionālā mēroga attīstības plānošanas dokumentiem

Vietējās rīcības grupas biedrības „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” (turpmāk tekstā Partnerība) stratēģija izstrādāta atbilstoši vietējo, reģionālo un nacionālo plānošanas dokumentu mērķiem (M), stratēģiskiem mērķiem (SM), stratēģiskie virzieniem (SV) un prioritātēm (P).

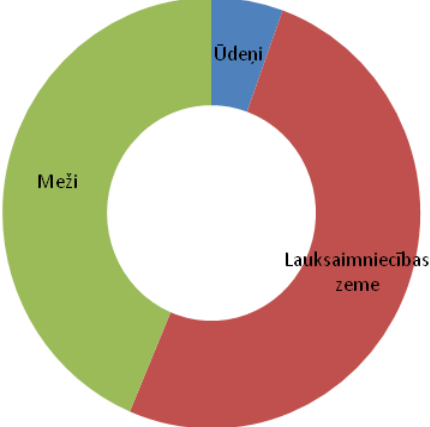
Rēzeknes novada attīstības programma 2012. - 2018.gadam	Viļānu novada attīstības programmas 2015.- 2022. gadam	Latgales programma 2010.- 2017. gadam	Lauku attīstības programma 2014.-2020. gadam
SM1: „Attīstīta un konkurētspējīga uzņēmējdarbība” P1: „Iekšējo un ārējo transporta savienojumu, tehniskās infrastruktūras attīstība”	SM1: „Izmantojot Viļānu novada potenciālu (lauksaimniecības zemes, derīgie izrakteņi, kultūras vērtības un cilvēku resursi, uzņēmumi, dabas daudzveidība)” P1: „Prioritārās uzņēmējdarbības teritorijas”.	SV4: „Efektīvi uzņēmumi”	M19: „Sniegt atbalstu lauku kopienu ilgtspēju veicinošām vietējās attīstības iniciatīvām, kas uzlabo sociālo situāciju laukos, veido labvēlīgu vidi dzīvošanai, uzņēmējdarbībai un lauku teritoriju attīstībai”; M19: „Sekmēt tādu pārvaldības mehānismu attīstību vietējā līmenī, kas balstīti uz iekļaujošiem vienlīdzīgas partnerības principiem un rada pievienoto vērtību teritorijas un vietējās sabiedrības potenciālam”;
SM2: „Radošs un izglītots cilvēks” P2: „Radoša zināšanu un prasmju attīstība”.	SM2: „Veidojot pievilcīgu dzīves vidi un investīciju vidi” P2: „Tūrisms”	SV2: „Prasmes”; SV1: „Savienojum”	M19: „Veicināt starpteritoriālu un starpvalstu sadarbību vietējās attīstības potenciāla un resursu ilgtspējīgai izmantošanai”
SM3: „Sakārtota un pievilcīga dzīves vide” P3: „Daudzveidīgi sabiedriskie pakalpojumi un pakalpojumu infrastruktūras attīstība”.	SM3: „Saglabājot dabas un kultūras vērtības nākamām paaudzēm” P3: „Transporta un lauku sasniedzamība”	SV3: „Gudra pārvaldība”	

1. Esošās situācijas izvērtējums

1.1. Darbības teritorija

1.1.1. Vispārējs ģeogrāfiskais apskats

Rādītāji VRG darbības teritorijā	Rezultāti	Secinājumi
Teritorijas platība un izvietojums	VRG teritorijas platība ir 2811 km² VRG teritorija aptver Rēzeknes un Viļānu novadus, kuros ietilpst 29 administratīvās teritoriju vienības (28 pagasti un 1 pilsēta (Viļāni)).	Teritorija sastāda 19,3 % no Latgales reģiona teritorijas un 4,35 % no Latvijas teritorijas (Rēzekne novads Latvijā ir lielākais, kas aizņem 3,9% no valsts teritorijas). VRG robežteritorijas veido 9 novadi – Aglonas, Ludzas, Ciblas, Riebiņu, Dagdas, Varakļānu, Kārsavas, Balvu, Madonas novads.
Teritorijas veids	Meži ~ 38,6%) Ūdeņi ~ 4,9%) Lauksaimniecības zeme ~ 45% <p style="text-align: center;">VRG teritorijas lietojuma veids</p>	Lauksaimniecībā izmantojamās zemes (LIZ) galvenais izmantošanas veids ir aramzeme ~ 55,4%. Nozīmīgs resurss ir pļavas un ganības, kuras sekmē lauku sētas attīstību pārtikas produktu pārstrādē. Mežu platības ir pietiekamas lauksaimnieciskās ražošanas un celtniecības nodrošināšanai ar kokmateriāliem, kā arī mazo un vidējo mežizstrādes un kokapstrādes uzņēmumu attīstībai. Savvaļas platībās iegūstamie pārtikas produkti (ārstniecības augi, ogas, rieksti u.c.) valsts un privātajos mežos ir viens no iedzīvotāju papildus ienākumu gūšanas veidiem, t.sk. izejvielas mājražošanā.
Dabas resursi	Sadalījuma pa būtiskākajiem veidiem: Minerālie resursi – māls, smilts-grants materiāls, saldūdens kaļķiezis, kūdra, sapropelis (sapropēļa krājumi konstatēti 117 ezeros). Ūdensteces (upes, ezeri) - 180 ezeri un ūdenkrātuves ar platību virs 1ha (kopplatība ~ 13 183,2 ha) un 26 ūdenstilpes ar platību virs 10 ha, tajā skaitā lielākie Latvijas ezeri Rāznas	Derīgie izrakteņi ir izejviela galvenokārt būvmateriālu ražošanai un ķīmiskajai rūpniecībai, tikai nelielā apjomā tos (kūdras) izmanto enerģētikā. Uzņēmējdarbības uzsākšanai jāveic dabas resursu gan kā jaunu atradņu izpēti, gan arī derīgo izrakteņu pielietojuma pētījumus. Nepilnīgi tiek izmantoti sapropēļa krājumi, nepieciešama to

	ezers (57,6 km ²) un Lubāna ezers (82,0 km ²). Lielākā upe Rēzekne (1,16 tūkst. km ²) ar lielāko pieteku Maltas upi (0,73 tūkst km ²).	izmantošanas detalizēta izpēte. Virszemes ūdeņus izmanto, galvenokārt, zivsaimniecībai – zvejniecībai (rūpnieciskajai zvejai – komerczvejai un pašpatēriņa zvejai), tūrismam un atpūtai.
Dabas mantojuma objekti	Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas: Rāznas nacionālais parks (jaunākais Latvijā); Lubāna mitrājs (lielākais iekšzemes mitrājs); Gaiļu kalns; dabas parks „Adamovas ezers”. Nozīmīgākie dabas objekti: Rāznas ezers, Lielais Liepukalns, Lubāna ezers, Teirumnīku purva taka, Mākoņkalns, kā arī vairāki dižakmeņi.	Rāznas nacionālais parks, Lubāna mitrājs, kuros ir liela sugu bioloģiskā daudzveidība, tīra ekoloģiskā vide. Dabas vides kvalitāte, sugu un biotopu dažādība, dabas objekti ar augstu dabas tūrisma attīstības potenciālu. Dabas vērtības ir ļoti piemērotas sabiedrības atpūtas un izglītības vajadzībām.
Kultūras mantojuma objekti	Nozīmīgākie kultūrvēsturiskie pieminekļi: Lūznavas muižas apbūve ar parku, Mākoņkalna pilsdrupas, Adamovas muiža, Rikavas muiža, Bikovas muiža, Veitko muiža, Zaļmuiža, Zosnas (Veczosnas) muiža, Grāfa Borha lejas dzirnavas, Īdeņas un citi senie pilskalni, Kurpinīku un citi krucifiksi, Latgales novada rehabilitācijas centrs „Rāzna”, Pušas muižas kapela, Zviedru skanste u.c. Muzeji: Franča Trasuna muzejs „Kolnasāta”, Antona Rupaiņa muzejs Bērzgalē, Maltas vēstures muzejs, Nautrēnu novadpētniecības muzejs, Rakstnieka Mihaila Naricas memoriālā māja, Radio un snlietu muzejs, Latgales lauku sēta „Mežmalas”, Maltas 2.vidusskolas muzejs, Viļānu novadpētniecības muzejs, biedrība „Latgales tradicionālās kultūras centrs „Latgaļu sāta”, Dekšāru pagasta muzejs. Piemīnas vietas: dažādu sabiedrībā atpazīstamu personību piemiņas akmeņi, plāksnes, apbedījumu vietas, pieminekļi, kā arī vēsturiskus notikumus simbolizējošas vietas, kopā 9 objekti.	Kultūrvēsturiskie objekti tūrisma piedāvājumā ir iekļauti nepilnīgi. Ainavu apskates objekti ir pieejami, taču to apskatei trūkst organizētu pakalpojumu (ekskursijas, iesaistīšanās un līdzdarbošanās iespējas) un infrastruktūras informācijas stendu, labiekārtotu vietu u.tml. Lauku ciemi un viensētas ir latgalisko vērtību un lauku dzīvesveida pamats VRG teritorijā. Iedzīvotāju amatu un arodu daudzveidīgās prasmes un zināšanas, to pielietojums rada iespējas attīstīt lauku sētu, mājražošanu, pakalpojumus un autentiskus produktus piedāvājot tirgū. Tieši cilvēku praktiskās iemaņas tiek novērtētas, tāpēc svarīgi paaugstināt iegūtās prasmes, nodrošinot zināšanu pārnesi citām paaudzēm.

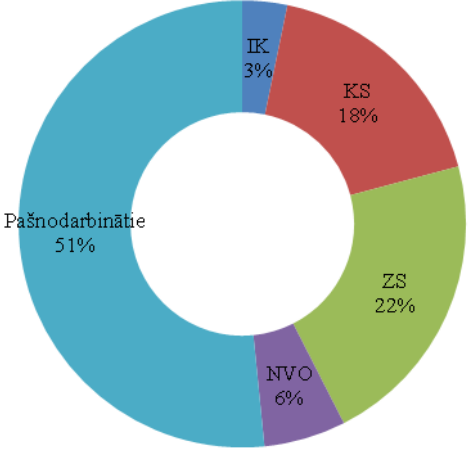
	<p>Baznīcas: kopā apskatāmi 44 dažādu konfesiju dievnami.</p> <p>Seno arodu meistari: vairāk kā 30 dažādi amatnieki/amatnieku darbnīcas. Rēzeknes novads izceļas ar lielāko keramikas amata meistarību skaitu Latvijā.</p> <p>VRG teritorijā atrodas 91 vietējās nozīmes aizsargājami kultūras objekti, nozīmīgākie ir: Žogotu, Pušas, Feimaņu, Ozolmuižas, Vecstrūžānu parki, Subinaites, Baltiņu un Goļantu laukakmeņi, Garanču apmetne un Viļānu dzelzceļa stacija. Atpazīstamākais kultūras piemineklis ir Viļānu Svētā Ercenģeļa Miķeļa Romas katoļu baznīca un bernardiešu ordeņa klosteris.</p> <p>Unikālās tradīcijas: Latgales podniecība, Maija dziedājumi pie krusta un mirušo oficijs (psalmu dziedājumi) Latgalē.</p>	
<p>Iedzīvotāju blīvums</p>	<p>Rēzeknes novadā- 11 cilv. uz 1 km², Viļānu novadā -21 cilv. uz 1 km²</p>	<p>Viļānu novads ieskaitot Viļānu pilsētu ir viens no blīvāk apdzīvotajiem novadiem Latvijā (27.vietā) – 21 iedz./km². Iedzīvotāju skaita samazināšanos ietekmējusi vienlīdz gan migrācija, gan negatīvs dabiskais pieaugums. Rēzeknes novadā visblīvāk apdzīvota vieta ir Maltas ciems, vismazākais iedzīvotāju blīvums – Mākoņkalna, Pušas un Nagļu pagastos – 4 cilv./km². Zemais iedzīvotāju blīvums ir iemesls skolu tīkla reorganizācijai un mazo lauku skolu slēgšanai.</p>
<p>Būtiskākie attīstības un apdzīvojuma centri</p> <p>Datu avots: PMLP (dati uz</p>	<p>Rēzeknes novadā - Maltas pagasts (3101), Simalas pagasts (2882), Ozolaines pagasts (2085), Griškānu pagasts (2017), Vērēmu pagasts (1697). Viļānu novadā – Viļānu pilsēta (3256), Viļānu pagasts (1765).</p>	<p>Būtiskākas vajadzības pakalpojumu izvietojumam un pieejamībai, ņemot vērā iedzīvotāju blīvumu un skaitu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sabiedriskie un saimnieciskie pakalpojumi (veļas mazgātava, dušas, publiskās pirts, friziera pakalpojumi u.c.) un remontdarbu pakalpojumi (transporta, santehnikas,

01.01.2014)		būvniecības, datorspeciālists u.c.); ■ veselības aprūpe, īpaši zobārstniecības pakalpojumi; ■ bērnu īsa laika pieskatīšana, jauniešu brīvā laika pavadīšana (dienas centri, jauniešu centri); ■ dažādi citi pakalpojumi-trenažieru zāle; būvdarbu pakalpojumi, lielveikals, skaistumkopšana, dārzu apstrāde, pļaušana, kapliča, laivu noma, ūdens velosipēdu noma; lietotu apģērbu un apavu maiņa, pirts, baseins, veloceliņi, labiekārtotas pludmales, skriešanas celiņi, apmācības u.c.
-------------	--	--

1.1.2. Sociālekonomisks apskats

Rādītāji VRG darbības teritorijā	Rezultāti	Secinājumi
Iedzīvotāju skaits Datu avots: www.pmlp.gov.lv	2010.gada - 39044 2012.gada -38084 2014.gada - 36850	Absolūtajos skaitļos laika posmā no 2010.gada līdz 2014.gada sākumam iedzīvotāju skaits samazinājās par 2194 iedzīvotājiem. Viens no iemesliem ir dzimstības samazināšanās, kas saistīta ar sociāli ekonomiskās situācijas pasliktināšanos un darbaspējīgo, fertīlajā vecumā esošo iedzīvotāju emigrāciju.

<p>Jaundzimušo skaits</p> <p>Datu avots: www.scb.gov.lv</p>	<p>2010.gada - 223 2012.gada - 323 2014.gada - 304</p> <p>Iedzīvotāju grupa: 0-6</p> <p>2011. gads -2155 2013. gads -2132 2014.gads - 2059</p> <p>Iedzīvotāju grupu: 7-18</p> <p>2011. gads - 4477 2013. gads - 4201 2014.gads – 4176</p>	<p>Aktuāls jautājums un būtisks šķērslis ģimenes dzīves labvēlīgiem apstākļiem ir darba vietu trūkums un nepietiekamais dzīvojamais fonds.</p> <p>Jānodrošina bērnu pieskatīšanas un audzināšanas daudzveidīgi pakalpojumi, skolas, interešu izglītības un dažādas jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespējas.</p>																														
<p>Ekonomiski aktīvās statistikas vienības</p> <p>Datu avots: www.scb.gov.lv</p>	<table border="1" data-bbox="518 913 1040 1451"> <thead> <tr> <th>Nosaukums</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Individuālie komersanti</td> <td>64</td> <td>71</td> <td>74</td> <td>77</td> </tr> <tr> <td>Komersabiedrības</td> <td>315</td> <td>341</td> <td>389</td> <td>419</td> </tr> <tr> <td>Zemnieku un zvejnieku saimniecības</td> <td>602</td> <td>613</td> <td>605</td> <td>515</td> </tr> <tr> <td>Fondi, nodibinājumi un biedrības</td> <td>88</td> <td>117</td> <td>122</td> <td>141</td> </tr> <tr> <td>Pašnodarbinātās personas</td> <td>1135</td> <td>1259</td> <td>1250</td> <td>1127</td> </tr> </tbody> </table>	Nosaukums	2010	2011	2012	2013	Individuālie komersanti	64	71	74	77	Komersabiedrības	315	341	389	419	Zemnieku un zvejnieku saimniecības	602	613	605	515	Fondi, nodibinājumi un biedrības	88	117	122	141	Pašnodarbinātās personas	1135	1259	1250	1127	<p>Ekonomiski aktīvo statistikas vienību skaits norāda uz ekonomiskās vides uzlabošanos. Laika periodā no 2010.gada līdz 2013.gadam ir palielinājies visa veida uzņēmumu (individuālie komersanti, komersabiedrības, pašnodarbinātie), izņemot zemnieku, zvejnieku saimniecības) skaits. Pozitīvi vērtējama tendence ir arī fondu, nodibinājumu un biedrību skaita pieaugums, kas liecina par iedzīvotāju ekonomisko un pilsonisko rosību un daļību novadu sabiedriskajās aktivitātēs. Analizējot lauku uzņēmējdarbības vidi, jāņem vērā, ka lielākie uzņēmumi pārsvarā ir reģistrēti un fiziski atrodas republikas nozīmes pilsētas - Rēzeknes piepilsētas pagastos, piemēram, A/S „Verems”, SIA „Ceļi un Tilti”, SIA</p>
Nosaukums	2010	2011	2012	2013																												
Individuālie komersanti	64	71	74	77																												
Komersabiedrības	315	341	389	419																												
Zemnieku un zvejnieku saimniecības	602	613	605	515																												
Fondi, nodibinājumi un biedrības	88	117	122	141																												
Pašnodarbinātās personas	1135	1259	1250	1127																												

	 <p>Ekonomiski aktīvo statistiskās vienību sadalījums 2013. gadā</p>	<p>„Nook LTD”, SIA „LEAX Rēzekne”, SIA „Sprūževa M”. Tie ir arī lielākie darba devēji ne tikai novada, bet lielā mērā arī Rēzeknes pilsētas iedzīvotājiem. Taču ir grūti vērtēt šos uzņēmumus kā lauku uzņēmējdarbību raksturojošus, jo Rēzeknes un Viļānu novada lauku uzņēmēju lielākais vairums ir mazās lauku saimniecības, amatnieki, pārtikas ražotāji mājas apstākļos un tūrisma pakalpojumu sniedzēji, no kuriem daudzi ir mikro jeb ģimenes tipa uzņēmumi reģistrēti Valsts ieņēmumu dienestā kā pašnodarbinātie. 2013. gadā pašnodarbinātās personas veido aptuveni 51 % no visām ekonomiski aktīvajām statistiskajām vienībām, kas parāda šīs uzņēmējdarbības formas reālo pienesumu un nozīmīgumu lauku ekonomikā.</p>
<p>Pārtikas ražošanas uzņēmumi mājas apstākļos</p> <p>Datu avots: http://www.pvd.gov.lv/lat/uznemumi/</p>	<p>2015. gada 1. maijā – 24 2015. gada 1. oktobrī – 26</p> <p>Pārtikas un veterinārā dienestā reģistrētie ražošanas uzņēmumi mājas apstākļos:</p> <p>ZS „Mētras”, SIA „Eko punkts”, ZS „Ķirši”, ZS „Lejieši”, ZS „Priedaine”, Pēteris Kapačs, Regīna Stirāne, ZS „Krēsliņu mājas”, SIA „M Systems”, Juris Seleckis, IK „Saule RH”, ZS „Bēzu birze”, Imants Terentjevs, Olga Vinokurova, Jānis Dukurs, IK „JurKAT”, IK „Aqualats”, ZS „Līvas”, ZS „Ceļtekas”, Aina Eriņa, Artis Bečs,</p>	<p>Vienotai mājražotāju produkcijas tirdzniecībai jāizveido atbilstoša tirgus laukuma infrastruktūra, attīstot mājražotāju tirgus tradīcijas kā atpazīstamu preču zīmi Latvijā. Mājražošana, zināmā mērā apliecina arī tūrisma vides potenciālu, jo gan amatniecība, gan mājražošana šobrīd pakāpeniski attīstās kā lauku tūrisma neatņemama sastāvdaļa.</p>

	Tatjana Bebrīša, KS „Viļāni”, Latgales tradicionālās kultūras centrs „Latgaļu sāta”.	
Bezdarbnieku skaits Datu avots: www.nva.gov.lv	2012.gadā - 5536 2013.gadā - 4939 2014.gadā - 4483	Vērojams bezdarbnieku skaita samazinājums par 1053 bezdarbniekiem. Lai arī iezīmējas pozitīva tendence, bezdarba līmenis joprojām ir viens no augstākajiem valstī. Tomēr pētījuma ietvaros aptaujātie uzņēmēji atzīst, ka sastopas ar problēmām kvalificēta darbaspēka atrašanā. Līdz ar to svarīgi ir nodrošināt darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanas apmācības, un sekmēt izglītības iestāžu un uzņēmēju sadarbības saišu veidošanu kvalificēta darbaspēka izglītošanai ilgtermiņā.
Iedzīvotāju skaits darbspējas vecumā Datu avots: www.scb.gov.lv	2011. gadā - 22044 2013.gadā - 21670 2014. gadā - 21186	Darbspējas vecuma iedzīvotāju migrācija no laukiem uz pilsētām un ārzemēm nākotnē radīs kvalificētu speciālistu trūkumu un ir bremzējošs faktors lauku attīstībai. Jāveicina jauniešu palikšana lauku teritorijā, modernizējot un paplašinot tehnisko infrastruktūru, veicinot uzņēmējdarbības attīstību. Jāsekmē sadarbība ar vietējiem darba devējiem veidojot darba prakses jauniešiem, kā arī jārīko izglītojoši pasākumi par dažādu profesiju un arodu apgūšanu, piemēram, „ēnu dienas” lauku saimniecībās.
Tūrisma mītnu klientu skaits (iekšzemes un ārvalstu tūristi) Datu avots: Rēzeknes, Rēzeknes un Viļānu	Iekšzemes: 2013. gadā - 41730 2014. gadā – 53560 Ārvalstu: 2013. gadā - 1331 2014. gadā – 2686	Kopumā ir pieaudzis pieprasījums pēc tūrisma pakalpojumiem, ko apliecina pieaugošais apkalpoto gan iekšzemes, gan ārvalstu tūristu skaits. VRG teritorijā tiek attīstīts

<p>novadu Tūrisma centra statistika</p>	<p>Aktīvās atpūtas vietas: Zirgu sēta „Untumi”, „Rāznas Spicais kalns”, labiekārtota pludmale pie Feimaņu ezera, makšķerēšanas vieta „Silvija”, ūdens maršruts pa Rēzeknes upi, izklaides un lidojumi ar divvietīgu lidmašīnu, ūdens tūrisma atpūtas centrs „Bāka”, „Rudo kumeļu pauguri”, atpūtas vieta „Līdaciņas”, peintbola klubs „Priežupe”, „Vilniši V”, „Rāznas pērle”, „Zvejnieki”, „Dīķi”, „Meirānu krasts”, „Pērtņieki”, „Kalēji”.</p> <p>Atpūtas kompleksi – „Ezerkrasti”, „Rāznas līcis”, „Rāznas stāvkrasti”.</p> <p>Viesu nami – ūdens tūrisma attīstības centrs „Bāka”, „Rāznas pērle”, „Rūmes – 1”, „Rūmes – 2”, „Saules sēta”, „Vītoli”, „Zaļā sala”, „Zīdu sēta”;</p> <p>Brīvdienu un lauku mājas – „Albatross”, „Azarkrosti”, „Ezera sonāte”, „Jāņi”, „Leiči”, „Meirānu krasts”, „Osmany”, „Priedītes”, „Rāznas gulbis”, „Sala”, „Skaistā Rāzna”, „Spārītes”, „Vilniši”, „Vīteri”, „Zeizes”, „Zvejnieki”, „Žubītes”. Kempingi – „Jaunais dinamietis”, „Selena L”, „Pērtņieki”.</p> <p>Pirtis un telpas svinībām ar naktsmītnēm – „Aizvējš”, „Austrumi”, „Dana”, „Dīķi”, „Kaktiņi”, „Kalēji”, „Kazupes”, „Krēsle”, „Paeglīši”, „Salāji”, „Sološi”, „Ūdensrozes”, „Vēžu sala”.</p> <p>Telts vietas – „Burvīgā Rāzna”, „Dzeneiši”, „Ezermalā”, „Kalēji”, „Kauliņi”, „Līdaciņas”, „Mežmalas”, „Podnieki”, „Untumi”. Citas naktsmītnes – „Peldošā māja” pie Lubāna ezera, Adamovas speciālās internātskolas dienesta viesnīca, „Čiekuri”, Lūcijas Rancānes Makašānu amatu vidusskolas dienesta viesnīca, Latgales novada rehabilitācijas centrs „Rāzna”, Lūznavas profesionālās vidusskolas dienesta viesnīca, Maltas vidusskolas dienesta viesnīca, Nautrēnu vidusskolas dienesta viesnīca.</p>	<p>gan dabas, gan aktīvais, gan atpūtas tūrisms. Pieprasītākie tūristu galamērķi ir aktīvās atpūtas uzņēmumi un apskates saimniecības, kuru piedāvājums šobrīd ir nepilnīgs. Ir nepieciešams uzlabot tūrisma nozarei nepieciešamo infrastruktūru (piebraucamo autoceļu kvalitāte, sabiedriski pieejami internetpunkti, velo noma, veloceliņu izveide, norādes, marķēti velo un kājāmgājēju maršruti, atkritumu apsaimniekošanas sistēma). Nodrošināt tūrisma objektu un pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Radīt pievilcīgu, atpazīstamu teritorijas tēlu, sakārtot degradētās ainavas un teritorijas – piesārņotie karjeri, latvāņu platības, sagruvušās fermas un citas būves. Lauku tūrisma pakalpojumu pieejamības veicināšanai ir nepieciešama viensētu, ielu norāžu, informācijas stendu uzstādīšana.</p> <p>Tūrisma jomā svarīgi veidot ciemu vai apkaimju kopējos apskates maršrutus, kuros vietējo gidu pavadībā var apskatīt dabas un kultūrvēstures objektus, degustēt un iegādāties mājražotāju produkciju, amatnieku darinājumus, kā arī izbaudīt aktīvo atpūtu laukos un pie ūdeņiem.</p>
---	---	---

<p style="text-align: center;">Tūristu galamērķu apmeklējums</p> <p>Datu avots: Rēzeknes, Rēzeknes un Viļānu novadu Tūrisma centra statistika</p>	<p>Galamērķu apmeklējums 2014. gadā:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ amatnieku darbnīcas – 4992 ▪ muzeji, ekspozīcijas – 7842 ▪ kultūrvēstures, sakrālie objekti – 1353 ▪ apskates saimniecības – 6935 ▪ aktīvās atpūtas uzņēmumi - 18801 	<p>Tūrisma infrastruktūra t.sk., piedāvāto pakalpojumu kvalitāte joprojām ir zemā līmeni, kas nesekmē tūrisma nozares attīstību. 2015. gadā TIC veiktajā tūrisma mītņu kvalitātes pētījumā tika analizēti piedāvātie pakalpojumi, kura ietvaros tika secināts, ka zemā kvalitātē tiek nodrošināts: viesmīlības serviss un komunikācija, norādes par objekta atrašanās vietu, kvalitatīvs internets, sanitāro mezglu pieejamība katrā atpūtas telpā u.tml. Ilgstošai atpūtai tiek piedāvātas nelielas platības dzīvojamās brīvdienu mājas, taču trūkst naktsmītņu ar guļvietām līdz 100 personām. Tūrisma uzņēmumiem nepieciešams radīt priekšrocības, lai nodrošinātu augstāku pakalpojumu līmeni un konkurētspēju (augsts viesmīlības serviss, piedāvājumi dažādām atpūtnieku grupām, kvalitatīva infrastruktūra u.c.). Nepieciešams veidot kompleksus atpūtas piedāvājumus konkrētām mērķa grupām, piemēram, atpūtas piedāvājumi ģimenēm ar bērniem, skolēnu klasēm, darba kolektīvu ekskursijām u.tml. Šādu piedāvājumu veidošanā aktīvi jāiesaista ne tikai tūrisma uzņēmēji, bet arī vietējie mājražotāji,</p>
--	---	---

		ēdināšanas, transporta, kultūras, sporta, skaistumkopšanas pakalpojumu piedāvātāji, vietējie gidi, amatnieki un uzņēmumi, kas piedāvā savu ražotņu apskati.
<p>Nevalstiskās organizācijas un sabiedriskās aktivitātes</p> <p>Datu avots: www.lursoft.lv</p>	<p>2014. gadā - 231 biedrības un 8 nodibinājumi</p> <p>Teritorijā darbojas dažādi interešu pulciņi, apvienības, pašdarbības kolektīvi dažādām vecuma grupām – kori, vokālie, instrumentālie ansambļi, tautas dejas, folkloras kopas, popgrupas, solisti, floristika, vizuālā un lietišķā māksla, noformēšana, interjera dizains, darbs ar tekstilu u.tml. Interešu izglītības pulciņi darbojas arī tajās vietās, kur nav izglītības iestādes vai tā tika slēgta, samazinoties skolēnu skaitam, piemēram, Ilzeskalna pagastā – koris, slēpošana, ansamblis, florbols, Sakstagala pagasta Ciskādos – basketbols zēniem un meitenēm, muzeja pedagoģiskā darbība.</p>	<p>Nevalstiskās organizācijas ir nozīmīgs vietējās attīstības veicinātājs, īstenojot LEADER pasākuma un citu finansētāju projektus. Dibinātās organizācijas, galvenokārt, iedalāmas divās lielās grupās – interešu organizācijas (kori, deju kolektīvi, mednieku biedrības utt.) un organizācijas, kas darbojas aizstāvot konkrētas pārstāvētās jomas biedru intereses (invalīdu apvienības, pensionāru apvienības, pacientu interešu aizstāvība jauniešu, lauku sieviešu, ģimeņu biedrības u.tml.). Svarīgi turpināt atbalstīt NVO iniciatīvas un projektu idejas, kas sekmē teritorijas attīstību un paaugstina dzīves labklājības līmeni dažādās sabiedrisko aktivitāšu īstenošanas sfērās.</p>
<p>Sociālie pakalpojumi</p> <p>Datu avots: www.rezeknesnovads.lv y www.vilani.lv</p>	<p>Teritorijā darbojas vairākas sociālās aprūpes iestādes un dienas centri (Tiskādu bērnu nams, Rēzeknes novada veco ļaužu pansionāts, Veselības un sociālās aprūpes centrs „Malta”, Dricānu pagasta ģimenes atbalsta centrs “Aizvējš”, Gaigalavas pagasta Sociālās aprūpes dienas centrs, sociālā atbalsta centra „Cerība” u.c.), kas ir ļoti būtiski un nozīmīgi dažādām sociālām grupām (cilvēki ar īpašām vajadzībām, ģimenes ar bērniem, jaunieši, seni, bezdarbnieki, citas sociālās atstumtības</p>	<p>Sociālās aprūpes pakalpojumu pieejamība sniedz būtisku atbalstu sociāli mazaizsargātajām iedzīvotāju grupām. Nepieciešams attīstīt gan uzņēmēju un biedrību, gan pašvaldību piedāvātos sociālās aprūpes un atbalsta pakalpojumus, piemēram, mobilās aprūpes brigādes, „atelpas” pakalpojumus, sociālo dienas centru telpu</p>

	riskam pakļautās iedzīvotāju grupas).	<p>un aprīkojuma izmantošanas iespējas u.tml. Jānodrošina un jāpilnveido</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pakalpojumi mērķa grupām; ▪ sociālās rehabilitācijas pakalpojumi un alternatīvās aprūpes pakalpojumi; ▪ jaunas pakalpojumu formas (aprūpes saimniecības, pansijas, viesģimenes, u.c.) <p>Kā jauna, bet vēlama joma varētu būt sociālas uzņēmējdarbības uzņēmumu izveide, tādējādi risinot teritorijā aktuālo nodarbinātības problēmu.</p>
--	---------------------------------------	--

1.1.3. Vietējās rīcības grupas darbības pamatojums

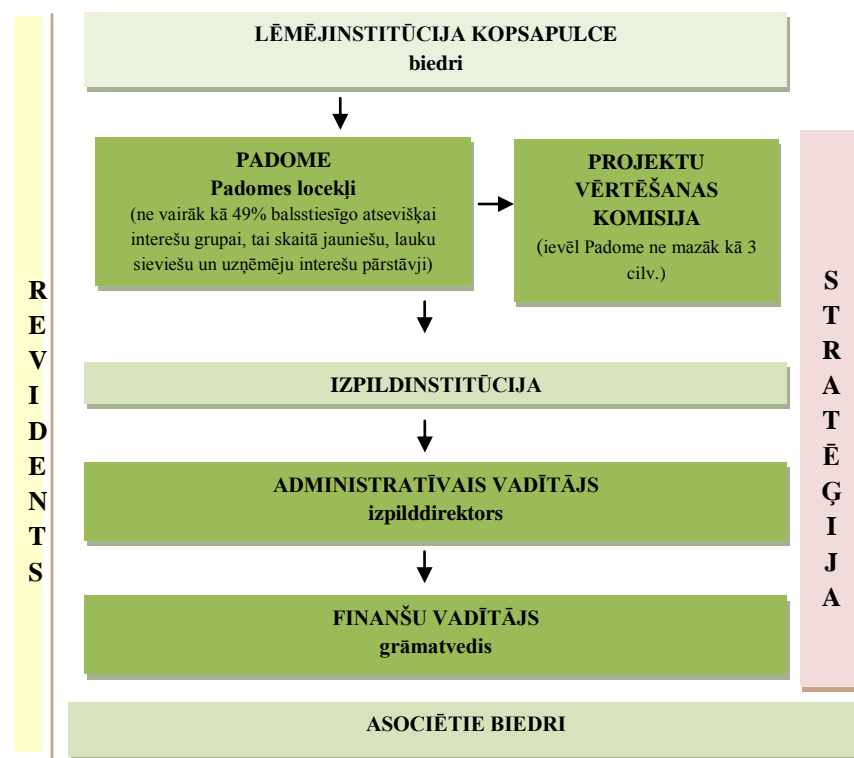
Vēsturiski VRG jeb partnerība ietilpst bijušā Rēzeknes rajona teritorijā. 2009. gada 1. jūlijā administratīvi teritoriālās reformas rezultātā Rēzeknes rajona teritorijā esošie pagasti un Viļānu pilsēta izveidoja 2 novadus - Rēzeknes un Viļānu novadus.

VRG darbības pamatuzdevumi, atbilstoši biedrības "Rēzeknes rajona kopienu partnerība" statūtiem, ir šādi:

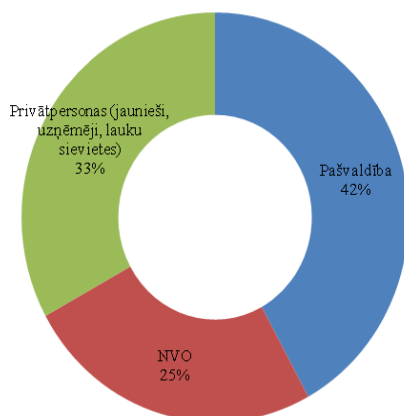
- sekmēt un veicināt biedrības darbības teritorijas ilgtspējīgu lauku attīstību;
- sekmēt un veicināt kopienu iniciatīva, kas vērstas uz sabiedrības izglītošanu un sociālās izslēgtības mazināšanu;
- rosināt iedzīvotāju sadarbību un līdzdalību savas apkaimes dzīves kvalitātes uzlabošanā;
- attīstīt vietējo kopienu kapacitāti;
- sekmēt biedrību un nodibinājumu savstarpējo sadarbību, kā arī sadarbību ar valsts un pašvaldību institūcijām, uzņēmējiem un partneriem ārvalstīs u.c.

1.2. Partnerības principa nodrošināšana

Partnerības principa nodrošināšana biedrībā „Rēzeknes rajona kopienu partnerība” t.sk., pārvaldes struktūrā ir noteikta biedrības statūtos un to veido augstākā lēmējinstītūcija – Kopsapulce, pārstāvju lēmējinstītūcija – Padome, Izpildinstītūcija – Izpilddirektors. Kopsapulce tiek sasaukta vienu reizi gadā vai arī pēc nepieciešamības.

2015. gadā Partnerības biedru sastāvā ir 54 biedrības, 35 fiziskas personas, 9 juridiskas personas (SIA, ZS un AS) un 2 pašvaldības (Rēzeknes novada pašvaldība un Viļānu novada pašvaldība). Partnerības padomes sastāvu veido 42% Rēzeknes novada un Viļānu novada pašvaldību deleģētie pārstāvji, 33% privātpersonas un 25% nevalstiskās organizācijas no Rēzeknes novada un Viļānu novada, ievērojot partnerības principu, kas paredz, ka no katra sektora tiek pārstāvēts viedoklis.

Partnerības izpildinstitūcija ir izpilddirektors, kas vada un pārstāv Partnerību. Partnerības darbības kontroli veic revidents. Ikgadējos gada pārskatu sastāda un ar grāmatvedību saistītos pienākumus veic grāmatvedis. Projektu vērtēšanas komisija nodrošina saņemto projektu iesniegumu vērtēšanu atbilstoši padomes apstiprinātajam projektu vērtēšanas nolikumam.

1.3. Teritorijas stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Daudzveidīgi dabas resursi, tradīcijas un kultūrvēsturiskais mantojums ▪ Teritorijas konkurētspējīgās priekšrocības attiecībā pret pārējo Latgales reģionu ▪ Sakārtotas pašvaldību teritorijās esošās ēkas un inženiertehniskie tīkli ▪ Līdzšinējā iegūtā pieredze projektu izstrādē un ieviešanā ▪ Rēzeknes pilsētas ģeogrāfiskais izvietojums un infrastruktūra ▪ Visu līmeņu izglītības iestāžu pieejamība teritorijā, t.sk., mūzikas un mākslas skolu ▪ Mikro, mazie un ģimenes uzņēmumi ▪ Daudznozaru uzņēmumi novada teritorijā ▪ Iedzīvotāju interese un kompetence 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nepietiekama sadarbība starp uzņēmējiem, pašvaldībām un NVO ▪ Zems atalgojums un pirktspēja ▪ Ierobežots uzņēmumu t.sk., mājražotāju, realizācijas ieņēmumu un peļņas gūšanas iespējas savā teritorijā ▪ Pagastiem nozīmīgu lauku ceļu neatbilstoša kvalitāte ▪ Brīvas dzīvojamās platības trūkums ▪ Iedzīvotāju mentalitātei raksturīgais iniciatīvas, uzņēmības trūkums un relatīvi zems pašvērtējums ▪ Attālums un patērētais laiks nokļūšanai līdz galvaspilsētai ▪ Informācijas un zināšanu trūkums par e-pakalpojumu izmantošanas iespējām ▪ Daudzi pašvaldības nekustamie īpašumi nav nostiprināti Zemesgrāmatā

<p>uzņēmējdarbībā</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Konsultāciju pieejamība par uzņēmējdarbības uzsākšanas un attīstības iespējām ▪ Kultūras, sporta un citu sabiedrisko aktivitāšu organizēšanai pieejamā materiāltehniskā bāze 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Veselības aprūpes pakalpojumu t.sk., zobārstniecības, ģimenes ārstu prakšu relatīvi zemā pieejamība atsevišķās teritorijās t.sk., iedzīvotājiem ar īpašām vajadzībām ▪ Sabiedriskā transporta pieejamība
IESPĒJAS	DRAUDI
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rēzeknes pilsētas kultūras infrastruktūras izmantošana tūrisma nozarē ▪ Tūrisma produktu izstrāde, apvienojoties vairākiem uzņēmējiem (viesu mājas, amatnieki, mājražotāji) ▪ Iespēja attīstīt unikālus tūrisma produktus ▪ Esošās eko vides popularizēšana potenciālajiem iedzīvotājiem ārpus Latvijas ▪ Rēzeknes Augstskolas laboratoriju pieejamība rūpnieciskiem pētījumiem ▪ Veicināt un popularizēt labos prakses piemērus uzņēmējdarbības uzsākšanā jauniešu vidū ▪ Ir iespēja paredzēt konkrētas aktivitātes jauniešu uzņēmējdarbības uzsākšanai ▪ Pieejamais finansējums turpmākajā periodā ▪ Kooperēšanās iespējas ▪ Ekonomiskās aktivitātes veicināšana, t.sk., izmantojot LEADER pieeju ▪ Uzņēmējdarbības attīstīšana e – vidē ▪ Izpratnes veidošana sabiedrībā par e-vides lietošanas priekšrocībām un iespējām ▪ Mobilo vienību veidošana veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nelabvēlīgas izmaiņas likumdošanā, t.sk., nodokļu politikā, kas nesekmē uzņēmējdarbības vides attīstību ▪ Apgrūtināta kredītresursu pieejamība investīciju projektu īstenošanai ▪ Demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās ▪ Darbaspēka migrācija uz citiem reģioniem un ārpus Latvijas ▪ Nevienmērīga valsts teritorijas attīstība ▪ Valsts attīstībai un drošībai neatbilstoša nacionālā informatīvā telpa pierobežas teritorijā

1.4. Teritorijas attīstības vajadzību identificēšana un potenciāla analīze

VRG teritorijas attīstības vajadzības tika noteiktas balstoties uz 2015. gadā veikto pētījumu „Rēzeknes rajona kopienu partnerības Lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam pasākuma „Vietējās attīstības stratēģijas” ieviešanas izvērtējums un ieteikumi turpmākai darbībai”, īstenoto projektu „Iedzīvotāju forums Rēzeknes un Viļānu novados” un stratēģijas izstrādes darba grupas (norises datums: 30.09.2015.) rezultātiem. Augstāk minētā pētījuma ietvaros notika vairākas tematiskās diskusijas un iedzīvotāju, projektu īstenotāju aptauja, kur tika iegūta informācija par stratēģijas 2007.–2013. gadam ieviešanas gaitu un pienesumu teritorijas attīstībai, kā arī noteikti iedzīvotāju vēlamie darbības virzieni 2014. – 2020.gada plānošanas periodā. Aptaujā piedalījās VRG teritorijas iedzīvotāji (pavisam no 29 teritoriju vienības). Aptaujas anketas tika izsniegtas izdrukātā formā un atpakaļ tika saņemtas 634 analīzei derīgas aptaujas anketas, izmantota reprezentatīva sabiedrības nejaušās izlases metode. Pēc iedzīvotāju aptaujas datiem, var secināt, ka vairākums VRG teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju vēlētos izstrādāt aktīvās atpūtas veicināšanas un sporta projektus. **Mazāk tika minēti uzņēmējdarbības projekti tikai 9% vēlētos tuvākajā laikā uzsākt savu uzņēmējdarbību.** Pēc aptaujāto iedzīvotāju domām galvenie saimniecisko darbību ietekmējošie faktori, kas būtu jāveicina VRG teritorijā, ir šādi:

- ceļu kvalitāte (klientu piekļuve, preču piegādes iespējas) - 73,8%;
- interneta pieejamība - 53,8%;
- finanšu resursu, t.sk. kredītu, pieejamība - 49,4%.

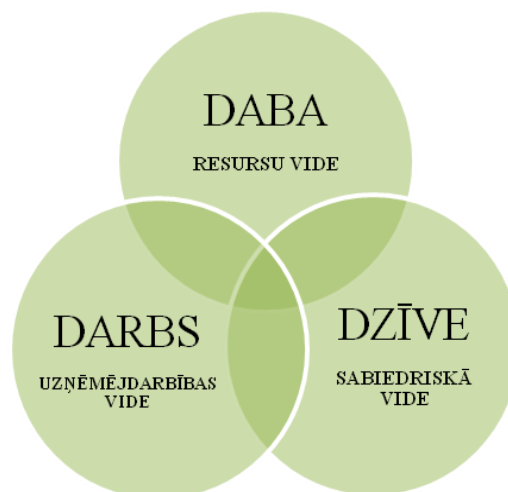
Uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai VRG teritorijā jāparedz finansiālais atbalsts pamatdarbības nodrošināšanai (pamatlīdzekļu iegādei, mārketinga aktivitātēm un dažādām apmācībām). Jāsekmē uzņēmējdarbības projektu idejas, organizējot pieredzes apmaiņas braucienus un atspoguļojot labās prakses piemērus t.sk., inovatīvo produktu ražošanā.

2015. gada pavasarī notikušā iedzīvotāju foruma laikā visiem ieinteresētajiem Rēzeknes un Viļānu novadu iedzīvotājiem tika nodrošināta iespēja aktīvi līdzdarboties, lai aktualizētu savas dzīves telpas problēmjautājumus un savstarpēju diskusiju rezultātā rastu efektīvus risinājumus nepieciešamajiem uzlabojumiem. Kopumā foruma apkaimes darbnīcas apmeklēja un tajās darbojās 152 aktīvākie Rēzeknes un Viļānu novadu iedzīvotāji. Grupu darbos iedzīvotāji raksturoja vajadzības un iespējamus risinājumus, kas ir aktuāli konkrētajai vietai. Paveiktais darbs vietējās apkaimes darbnīcās tika turpināts

noslēguma pasākumā - forumā, kur diskusiju laikā tika apskatīti aktuālākie problēmjautājumi un meklēti risinājumi, darbojoties tematisko jomu grupās: Sociālā joma, veselība, drošība; Izglītība; Kultūra, sports un atpūta; Nevalstiskā sektora loma novada attīstībā; Uzņēmējdarbības sektors, t.sk., tūrisms, amatniecība, mājražošana. Katrā no tematisko jomu grupām iedzīvotāji izstrādāja šādas prioritāro projektu idejas:

Darbības joma	Projektu idejas
Izglītība	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mācīt un popularizēt ģimenes vērtības; ▪ Alternatīvā skola-izglītība; ▪ Nometnes-prakses.
Sociālā joma, veselība, drošība	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Senlatviešu pirts festivāls; ▪ Sadzīves lietu apmaiņas punkts; ▪ Dzīvot sakoptā vidē.
Kultūra, sports un atpūta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brīvdabas atpūtas vietas; ▪ Tematiski pasākumi (visām paaudzēm); ▪ Sporta infrastruktūra.
Nevalstiskā sektora loma novada attīstībā	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Iniciatīvas grupu izveidošana kopēju mērķu sasniegšanai; ▪ Vietējā kultūrvēsturiskā mantojuma izzināšana un popularizēšana; ▪ Labiekārtošanas darbi vietējā teritorijā.
Uzņēmējdarbības sektors, t.sk., tūrisms, amatniecība, mājražošana	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizēta produkcijas realizācija (zemnieku ražojumu tirdziņi; produkcijas pārstrāde uz vietas); ▪ Sakārtota vide; ▪ Vietu apskates maršrutu izveide

Kā liecina iedzīvotāju foruma rezultāti, iedzīvotāji ir ieinteresēti turpināt aizsāktās vietējās iniciatīvas un meklēt jaunus risinājumus, kas var uzlabot vietējo potenciālu, apmierināt vajadzības un integrēti attīstīt VRG teritoriju šādos trijos aspektos – uzņēmējdarbības vide (DARBS), resursu vide (DABA), sabiedriskā vide (DZĪVE).

Vietējo iedzīvotāju darba grupas sanāksmē „Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas izstrāde 2015.-2020.gadam”, kas notika šī gada 30. septembrī piedalījās 46 iedzīvotāji no Rēzeknes un Viļānu novadiem. Darba grupās iedzīvotāji strādāja pie VRG teritorijas attīstības vīzijas, mērķu un rīcību izstrādes, pamatojoties uz šādām pētījumā un iedzīvotāju forumā noteiktām iedzīvoju vajadzībām un projektu idejām:

Uzņēmējdarbības vide (DARBS)	Resursu vide (DABA)	Sabiedriskā vide (DZĪVE)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izglītības un uzņēmējdarbības saiknes veidošana (vasaras darbs skolēniem, praktiska profesiju iepazīšana pie uzņēmējiem, mācību uzņēmumu veidošanā, izglītības iestāžu un uzņēmēju sadarbība u.tml.); ▪ Atbalsts daudznozaru uzņēmējdarbībai laukos, jaunu darba vietu radīšanai; ▪ Inovatīvu, vidi saudzējošu risinājumu un alternatīvās enerģijas veidu izmantošana uzņēmējdarbībā; ▪ Atbalsts jauniešu uzņēmējdarbības idejām, jauniešu karjera laukos, prakses, darba iespējas; ▪ Atbalsts sociālās uzņēmējdarbības attīstībai; ▪ Pansiju izveide senioriem utml. sociālo pakalpojumu sniegšanas uzņēmumu attīstība; ▪ Zaļo tirdziņu, eko kafejnīcu, degustācijas galdu, e-veikalu, tiešās pirkšanas kustību attīstība; ▪ Mājražotāju kopīga zīmola veidošana; ▪ Mājražotāju tirgus 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vides aizsardzības un sakopšanas pasākumi; ▪ Vietējas dabas bagātības, kultūras, podniecības tradīcijas, latgaliešu valoda – pamats inovatīvām uzņēmējdarbības idejām, sadarbības iniciatīvām; ▪ Vietas pieejamība - ceļu kvalitāte, veloceliņi, satiksmes drošība, informācijas stendi, norādes, informācijas datu bāzes, izplatīšanas veidi, kvalitatīvs interneta un sakaru tīklu pārklājums; ▪ Pagasta koptēla veidošana – vides sakopšana, labiekārtošana, vietējie muzeji, kultūrvēstures un dabas objekti un piemiņas vietas; ▪ Veselīga, aktīva un vidi saudzējoša dzīvesveida popularizēšanas pasākumi; ▪ Sabiedrisko ēku, būvju, telpu, infrastruktūras, aprīkojuma uzlabošana, transporta modernizēšana, teritorijas labiekārtošana; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inovatīvas un drošas mācību, dzīves un darba vides radīšana; ▪ Alternatīvu mācību metožu pielietošana personības izaugsmē, balstoties uz garīgām vērtībām; ▪ Audzēkņu praktisko iemaņu pastiprināta attīstība, iepazīstinot ar profesiju pasauli, darba tikuma un prasmju veidošana; ▪ Atbalsta speciālistu nodrošinājums izglītībā, bērnu ar īpašām vajadzībām integrācija; ▪ Interesu izglītība, izglītojošās un atpūtas nometnes, radošās darbnīcas; ▪ Domubiedru ekskursijas, mūžizglītības pasākumi; ▪ Atvieglojumi ģimenēm ar bērniem, bērnu pieskatīšanas organizēšana; ▪ Skolas, vecāku, bērnu sadarbības uzlabošana; ▪ Inovatīvi risinājumi, daudzveidīgs tematisko kultūras, sporta, atpūtas pasākumu piedāvājums visām vecumu grupām; ▪ Atbalsts pasākumu rīkošanai un apmeklēšanai; ▪ Daudzveidīgas iespējas darboties interešu grupās, interešu centru izveide, pieejamība cilvēkiem ar

<p>izveide Rēzeknes pilsētas teritorijā;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulīnārā mantojuma popularizēšana; ▪ Amatniecības prasmju nodošana nākamām paaudzēm, amatniecības centru veidošana; ▪ Lauku tūrisms – dažādu pakalpojumu sniedzēju sadarbības iespēja (piemēram, tūrisma mītnes, vietējie gidī, ēdināšanas uzņēmumi, mājražotāji, amatnieki, ekskursijas uzņēmumos utml.); ▪ Lauku uzņēmējdarbības konsultāciju pieejamība pagastos, pieredzes apmaiņas pasākumi, dalība izstādēs u.tml.; ▪ Produkcijas noietu veicinoši pasākumi; ▪ Kooperācijas attīstība, tehnikas nomas punkti; ▪ Veselīga vietējā pārtika, mājražotāju produkcija; ▪ Darba vides uzlabošana, profesionāļu sadarbība, kopīgi pasākumi, meistarklases, pieredzes apmaiņa; ▪ Uzņēmēju un darbaspēka kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumi (piemēram, apmācība sociālo portālu <i>Facebook</i>, <i>Twitter</i> izmantošanā pielietojot tos kā bezmaksas reklāmas rīkus), apmācības biznesa uzsācējiem; ▪ Vietējo gidu izglītošana, sadarbības tīkla veidošana. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Brīvdabas pasākumu norises, atpūtas vietu, pludmaļu izveide; ▪ Neizmatoto pašvaldības brīvo telpu mērķtiecīga apsaimniekošana (piemēram, dzīvojamā fonda veidošana, uzņēmēju, investoru aktīva piesaiste). 	<p>īpašām vajadzībām;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sociālās palīdzības un pakalpojumu punktu izveide; ▪ Specializētā transporta iegāde, mobilo vienību veidošana veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai; ▪ Atbalsts senioriem, invalīdiem, bāreņiem u.c. sociāli mazaizsargātām mērķa grupām; ▪ Sadzīves lietu apmaiņas punktu izveide; ▪ Tradicionālās un netradicionālās medicīnas speciālistu, citu profesionāļu pakalpojumu pieejamība laukos; ▪ Mājokļu dzīves vides uzlabošana, t.sk. arī ārpus pagastu centriem; ▪ Starppagastu un starppozaru sadarbības iniciatīvas kopīgi risinot kādas aktuālās problēmas, pieredzes apmaiņa (piemēram, mājražotāju tirdziņi kultūras pasākumos
---	---	--

1.5. Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības vajadzības

Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība ir svarīga VRG teritorijas labklājības paaugstināšanai, kas sekmē vietējās uzņēmējdarbības, sabiedriskās un resursu vides attīstību. Sadarbības projekti veicina pieredzes nodošanu un iegūšanu vietējiem iedzīvotājiem aktuālu problēmu risināšanā, kā arī jaunu un inovatīvu sadarbības ideju īstenošanā.

Starpteritoriālo un starpvalstu sadarbības projektu ietvaros plānots veicināt sadarbību un pieredzes apmaiņu: sabiedrībai nozīmīgās aktivitātēs (izglītībā, kultūrā un sadarbības un pieredzes apmaiņā), uzņēmējdarbībā (tirdziņi, izstādes, mērķa grupu kontaktbiržas, inovatīvu risinājumu attīstība), vietējo resursu efektīva izmantošana (dabas ekoloģiskā vide, tūrisms, unikālās vērtības un tradīcijas). Būtiska loma kultūras tūrisma vienota piedāvājumu attīstība, iekļaujot dabas un sakrālā tūrisma un Latgales tradicionālās kultūras produktus (tūrisma maršruti, plenēri, radošās nometnes u.tml.). Kopējās intereses un vajadzības ar teritorijas kaimiņiem veido pamatu kopīgu projektu realizācijai savstarpējās sadarbības ietvaros. Partnerība ir atvērta veidot jaunas sadarbības saites gan valsts, gan ārvalstu mērogā.

2. Stratēģiskā daļa

2.1. Vīzija un stratēģiskie mērķi

Vīzija

Laimīgas ģimenes pamats ir stabilitāte, ko veido zinoši, prasmīgi un sadarbībai atvērti cilvēki, sekmīgi attīstot plaukstošus daudznozaru uzņēmumus. Dzīves un darba vide ir ekoloģiski tīra, labiekārtota, ar daudzveidīgām sabiedrisko aktivitāšu un sociālo pakalpojumu iespējām.

Atslēgas vārdi:

- izglītota, aktīva, informēta sabiedrība,
- attīstīta uzņēmējdarbība,
- ekoloģiski tīra vide,
- kvalitatīva infrastruktūra,
- sabiedriskās aktivitātes,
- sociālā labklājība,
- veselīgs dzīvesveids.

Stratēģiskie mērķi

- M1** Attīstīta daudznozaru uzņēmējdarbība
- M2** Daudzveidīgas sabiedrisko aktivitāšu iespējas
- M3** Labiekārtota dzīves un darba vide
- M4** Nodrošināta sociālā labklājība un veselības aprūpe

2.1.1. Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības mērķi

Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības mērķi:

- S1** Integrētu tūrisma piedāvājumu veidošana
- S2** Amatnieku un mājražotāju produkcijas noieta sekmēšana
- S3** Lauku kopienu pieredzes apmaiņa
- S4** Inovāciju attīstība nodarbinātības sekmēšanai

2.2. Stratēģiskie novērtējuma rādītāji

Stratēģiskais mērķis	Novērtējuma rādītājs	Bāzes gads	Rādītāja vērtība bāzes gadā	Prognozētā rādītāja vērtība 2018.gadā	Prognozētā rādītāja vērtība 2020.gadā	Datu avots
M1 Attīstīta daudznozaru uzņēmējdarbība	Ekonomiski aktīvās statistiskās vienības (t.sk. pašnodarbinātās personas)	2013.	2379	2460	2563	CSP dati
	Tūrisma mītnu klientu skaits (iekšzemes un ārvalstu tūristi)	2014.	56246	59846	61646	Pašvaldību TIC dati
	Bezdarbnieku skaits	2014.	4483	4400	4360	NVA dati
M2 Daudzveidīgas sabiedrisko aktivitāšu iespējas	Reģistrēto biedrību, nodibinājumu skaits	2014.	239	245	250	LURSOFT dati
	Atbalstītās interešu grupas ¹	2015.	0	10	27	Partnerības dati
M3 Labiekārtota dzīves un darba vide	Ciemi vai apkaimes ar uzlabotu sabiedrisko infrastruktūru, labiekārtotiem kultūrvēstures vai dabas objektiem ¹	2015.	0	8	10	Partnerības dati
M4 Nodrošināta sociālā labklājība un veselības aprūpe	Atbalstītās sociālās vai veselības aprūpes iniciatīvas ¹	2015.	0	2	5	Partnerības dati

¹ tiek uzskaitīti Partnerības apkopotie dati ELFLA programmas 2014.-2020.gadiem ieviešanas ietvaros

2.3. Inovatīvo risinājumu identificēšana un atbilstības kritēriji to noteikšanai

VRG teritorijas attīstības sekmēšanai svarīgi ieviest inovatīvos risinājumus jeb jauninājumus, kas ir gan jauni pakalpojumi un produkti, gan jauni risinājumi, kas paver papildus iespējas iedzīvotāju dzīves līmeņa paaugstināšanai, vairo vietas pievilcību un ekonomisko potenciālu.

Jauninājumu ieviešanas idejas iegūst augstāku vērtējumu ELFLA finansējuma saņemšanas projektos un tiek vērtētas pēc šādām inovācijas raksturojošām pazīmēm:

- 1) **oriģinalitāte** – netradicionāli risinājumi teritorijas attīstības veicināšanai un identitātes stiprināšanai, kas radīti un īstenoti pašvaldībā vai pārņemti no citām Latvijas pašvaldībām, uzņēmumiem, biedrībām vai ārvalstu prakses, veiksmīgi pielāgojot vietējiem apstākļiem (tiek piešķirti papildus 15 punkti);
- 2) **resursu izmantošanas efektivitāte** – risinājumi teritoriju attīstībai, kas balstās uz vietējiem resursiem un vērtībām un palīdz ilgtermiņā atrisināt konstatētās problēmas bez lieliem finanšu resursu ieguldījumiem (tiek piešķirti papildus 15 punkti).

Jauninājumu ieviešana veidos stabilu bāzi lauku teritoriju attīstībai, sekmējot dabas un kultūrvēstures mantojuma ilgtspējīgu izmantošanu, uzņēmumu izaugsmi un nodarbinātības rādītāju uzlabošanu.

3. Rīcības plāns uzdevumu izpildei

3.1. Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai atbalstītās rīcības

Rīcības plāns ietver rīcības Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam apakšpasākuma 19.2. „Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju” īstenošanai.

Mērķis	Rīcība	Indikatīvais atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalsta 1.daļu)	Lauku attīstības programmas apakšpasākuma aktivitāte	Minimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā attiecināmo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Rezultātu rādītāji
M1 Attīstīta daudznozaru uzņēmējdarbība	R 1.1. Uzņēmējdarbības uzsākšanas un attīstības veicināšana	50	19.2.1.	2 000	50 000	Privātā labuma projektam* – līdz 70 % Koprojektam* – līdz 80 %	<ul style="list-style-type: none"> ▪ privātā labuma projektiem - vismaz viena kārtā gadā ▪ kopprojektiem - nepārtrauktais konkurss (līdz brīdim, kad rīcības finansējums apgūts 80% apmērā) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ atbalstīti 17 pretendenti ▪ radītas 7 jaunas darba vietas
M2 Daudzveidīgas sabiedrisko aktivitāšu iespējas	R 2.1. Iedzīvotāju iniciatīvu attīstība, mūžizglītība	15	19.2.2.	1 000	9 000	Sabiedriska labuma projektam* – līdz 90 %;	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vismaz viena kārtā gadā 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sniegts atbalsts 27 iedzīvotāju interešu grupu iniciatīvām

Mērķis	Rīcība	Indikatīvais atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalsta 1.daļu)	Lauku attīstības programmas apakšpasākuma aktivitāte	Minimālā attiecināamo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā attiecināamo izmaksu summa vienam projektam (euro)	Maksimālā atbalsta intensitāte (%)	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Rezultātu rādītāji
M3 Labiekārtota dzīves un darba vide	R 3.1. Saglabāts un popularizēts kultūrvēstures, dabas mantojums, uzlabota sabiedriskā infrastruktūra	30	19.2.2.	2 000	50 000	Sabiedriskā labuma projektam* līdz 90 %;	– ▪ vismaz viena kārta gadā	▪ uzlabota 17 ciemu vai apkaimju sabiedriskā infrastruktūra, labiekārtoti kultūrvēstures vai dabas objekti
M4 Nodrošināta sociālā labklājība un veselības aprūpe	R 4.1. Sociālo un veselības pakalpojumu attīstība	5	19.2.2.	2 000	20 000	Sabiedriskā labuma projektam* līdz 90 %;	– ▪ vismaz viena kārta gadā	▪ atbalstītas 5 sociālās vai veselības aprūpes iniciatīvas

***Privātā labuma projekts**, kurus īsteno aktivitātē „Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas” juridiska vai fiziska persona, kura veic/veiks saimniecisku darbību un kuras apgrozījums ir ne vairāk kā 70 000 *euro* noslēgtajā gadā pirms projekta iesniegšanas (**juridiskas personas, biedrības, nodibinājumi, kooperatīvās sabiedrības, mājražotāji, fiziskas personas**).

***Kopprojekts ir projekts**, kuru īsteno aktivitātē „Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas” un kurā plānoto investīciju izmanto kopīgai lietošanai (**biedrības, nodibinājumi, pašvaldības, kooperatīvās sabiedrības**).

***Sabiedriskā labuma projekts**, kuru īsteno aktivitātē „Vietas potenciāla attīstības iniciatīvas” kurā plānotajam mērķim nav komerciāla rakstura un tas nekvalificējas kā valsts atbalsts. Par sabiedriskā labuma projekta rezultātu netiek prasīta samaksa (**fiziskas personas, biedrības, nodibinājumi, reliģiskas organizācijas, pašvaldības**).

Rīcībās 1.1. un 4.2.: iesniedzamajiem sociālās jomas projektiem jāpievieno pašvaldības Sociālā dienesta pozitīvs atzinums, kas pamato projektā plānotā sociālā pakalpojuma nepieciešamību un aktualitāti vietējās rīcības grupas teritorijā.

Rīcības plānā ietvertu rīcību īstenošana notiek atbilstoši Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam apakšpasākuma 19.2. „Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju” ieviešanu reglamentējošiem LR normatīvajiem aktiem, kur tiek izdalītas divas aktivitātes:

19.2.3. Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas.

19.2.4. Vietas potenciālas attīstības iniciatīvas.

19.2.1. Aktivitāte “Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas”

Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam nostādnes aktivitātē “Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas”, paredz atbalstītu šādām darbībām (atļauta vairāku darbību iekļaušana vienā projektā):

- A – jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo produktu un pakalpojumu attīstīšana, to realizēšana tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšana;
- B – lauksaimniecības produktu pārstrāde, tostarp pašu saražotās produkcijas iepakošana un pirmapstrāde, to realizēšana tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšana;
- C – tādas vides radīšana vai labiekārtošana, kurā tiek realizēta vietējā produkcija, un jaunu realizācijas veidu ieviešana;
- D – darbinieku produktivitātes kāpināšana.

Saskaņā ar Regulas Nr. 1407/2013 1.panta 1.punkta regulējumu, netiek atbalstītas šādas nozares : a) zvejniecība, akvakultūra; b) lauksaimniecības produktu primārā ražošana.

Atbilstoši VRG teritorijas veiktajām aptaujām un diskusijām (Rēzeknes un Viļānu novadu iedzīvotāju foruma projektu ideju apkopojums; pētījuma “Rēzeknes rajona kopienu partnerības Lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam pasākuma „Vietējās attīstības stratēģijas” ieviešanas izvērtējums un ieteikumi turpmākai darbībai” informācijas bāze; Rēzeknes novada pašvaldības 2014.gada iedzīvotāju aptauja), aktivitātes “Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas” rīcībā **R 1.1. Uzņēmējdarbības uzsākšanas un attīstības veicināšana** realizējamo projektu ideju ievirzes ir šādas:

- mājražošanas, amatniecības produkcijas ražošana, lauku tūrisma u.c. pakalpojumu attīstība;
- mājražotāju produkcijas tirdzniecības vietu izveide, aprīkošana;
- e-vides pakalpojumu attīstība (e-veikalu, e-tirgus, mājas lapu izveide u.c.);
- inovatīvu tehnoloģiju apgūšana, pamatlīdzekļu iegāde, telpu aprīkošana pakalpojumu sniegšanai;

- sociālo pakalpojumu (aprūpes mobilās brigādes, pansijas, „atelpas” pakalpojums, u.c.) izveide;
- sociālās uzņēmējdarbības uzņēmumu izveide;
- noieta tirgus sekmēšana, produkcijas un pakalpojumu popularizēšana, kontaktbiržas;
- darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanas apmācības;
- darba vides un apstākļu uzlabošana;
- vides un dabas vietējo resursu ilgtspējīgas izmantošanas izpēte;
- inovatīvu, vidi saudzējošu risinājumu un alternatīvās enerģijas veidu izmantošana uzņēmējdarbībā;
- kooperatīvu izveide un attīstība;
- izstāžu, tirdziņu, degustāciju pasākumu aprīkojuma iegāde;
- mājražotāju/amatnieku inkubatoru, demonstrējumu darbnīcu izveide;
- tiešās pirkšanas kustības attīstība;
- uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūras izveide pašvaldībā;
- skolēnu ražošanas vai pakalpojumu sniegšanas apvienību veidošana un ražojumu, pakalpojumu pārdošanas organizēšana;
- kopprojekti vietu apskates maršrutu veidošanai, vietējo gidu iesaiste;
- atkritumu otrreizēja pārstrāde;
- un citas projektu ideju ievirzes.

19.2.2. Aktivitāte “Vietas potenciālas attīstības iniciatīvas”

Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam nostādnes aktivitātē “Vietas potenciālas attīstības iniciatīvas”, paredz atbalstu šādām darbībām (atļauta vairāku darbību iekļaušana vienā projektā):

- A – vietējās teritorijas, tostarp dabas un kultūras objektu, sakārtošana pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai;
- B – sabiedrisko aktivitāšu (tostarp apmācības un interešu klubu, sociālās aprūpes vietu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un citu brīvā laika pavadīšanas aktivitātes) dažādošana.

Atbilstoši VRG teritorijas veiktajām aptaujām un diskusijām (Rēzeknes un Viļānu novadu iedzīvotāju foruma projektu ideju apkopojums; pētījuma “Rēzeknes rajona kopienu partnerības Lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam pasākuma „Vietējās attīstības stratēģijas” ieviešanas izvērtējums un ieteikumi turpmākai darbībai” informācijas bāze;

Rēzeknes novada pašvaldības 2014.gada iedzīvotāju aptauja), aktivitātes “Vietas potenciālas attīstības iniciatīvas” rīcības **R 2.1. Iedzīvotāju iniciatīvu attīstība, mūzizglītība** realizējamo projektu ideju ievirzes:

- izglītības un uzņēmējdarbības sadarbības saiknes veidošanas aktivitātes (prakses pie uzņēmējiem, uzņēmēju, profesionāļu “ēnošana”, izzinošās ekskursijas uzņēmumos, organizācijās u.c. profesionālās orientācijas jeb karjeras atbalsta aktivitātes);
- sadarbības veidošanas kontaktbiržas, ideju inkubatori;
- darba tikuma un vērtību audzināšanas pasākumi;
- amatu, arodu prasmju nometnes, radošās darbnīcas;
- talkas, skolas dārzu iekopšana;
- mājdzīvnieku, klaiņojošo dzīvnieku aprūpe;
- palīdzība senioriem, brīvprātīgo darbs;
- profesionālo prasmju, prakses un pieredzes apguve;
- izglītojošie un izziņas pasākumi (radošās darbnīcas, semināri, konferences nometnes, meistarklases u.c.)
- kvalifikācijas paaugstināšanas, pārkvalifikācijas pasākumi;
- iedzīvotāju radošuma, uzņēmējdarbības spēju attīstīšanas un vietas potenciāla atklāsmes pasākumi (piemēram, koučinga metodes aktivitātes);
- vietējo gidu apmācības;
- daudzdzīvokļu māju vides uzlabošana;
- kultūras, atpūtas, sporta un citu interešu grupu aktivitāšu piedāvājuma attīstība;
- jauniešu centru un citu interešu centru izveide un attīstība;
- vides sakopšanas un labiekārtošanas talkas;
- veselīgas vietējās un sezonālās pārtikas lietošanas veicināšana;
- darbs ar atkarību mazināšanu un veselīga dzīvesveida popularizēšana;
- novada un dzimtas vērtību apzināšana;
- labdarības iniciatīvas;
- kulinārā mantojuma popularizēšana, degustācijas, recepšu apmaiņa;
- nelegālo atkritumu izgāztuvju mazināšana;
- senlatviešu pirts festivāli, tautas medicīnas un ārstniecības augu izmantošana;
- starppagastu un organizāciju sadarbības projekti sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai, pieredzes apmaiņai;

- un citas projektu ievirzes.

Rīcības **R 3.1. Saglabāts un popularizēts kultūrvēstures, dabas mantojums, uzlabota sabiedriskā infrastruktūra** realizējamo projektu ideju ievirzes:

- daudzdzīvokļu māju publiskās infrastruktūras uzlabošana (kāpņu telpu remonts, zaļās zonas un atpūtas vietu labiekārtošana, bērnu rotaļu laukumu izveide u.tml.)
- veloceliņu, dabas un izziņu taku izveide;
- dievnamu, krucifiksu, kulta un piemiņas vietu atjaunošana;
- jaunu atpūtas, izziņas vietu, tūrisma maršrutu izveide;
- vietējo muzeju, muižu, parku attīstība;
- kultūrvēstures un dabas objektu infrastruktūras uzlabošana;
- tautas, kultūras, saietu namu modernizācija;
- brīvdabas estrāžu izveide vai atjaunošana;
- sporta laukumu, zāļu un telpu sporta nodarbībām izveide;
- ceļu norāžu, informācijas stendu, vietējo karšu stendu uzstādīšana;
- sabiedrisko tualetu pieejamība tūrisma veicināšanai;
- satiksmes drošības uzlabošana;
- lauku labumu tirdziņu sabiedriskā infrastruktūra;
- ciemu atpūtas zonu, skvēru labiekārtošana;
- kapsētu infrastruktūras uzlabošana;
- degradēto teritoriju sakopšana;
- un citas projektu ievirzes.

Rīcības virzienā **R 4.1. Sociālo un veselības pakalpojumu attīstība** realizējamo projektu ideju ievirzes:

- jaunu sociālo dienas centru izveide;
- atbalsts sociālo dienas centru piedāvājuma attīstībai;
- sadzīves lietu apmaiņas punktu izveide;
- veļas mazgātavas, pirts/duša izveide;
- malkas skaldīšanas tehnika sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju atbalstam;
- tehnisko palīglīdzekļu maiņas/nomas punktu izveide;
- humānās palīdzības un labdarības akciju atbalstam nepieciešamā aprīkojuma iegāde;
- specializēto transporta vienību, tehnisko palīglīdzekļu iegāde;
- un citas projektu ievirzes.

3.2. Cita ārējā finansējuma nepieciešamība un piesaistīšanas novērtējums

Partnerības teritorijas attīstības stratēģijas mērķu sasniegšanu nenoliedzami ietekmē ne tikai ELFLA pieejamais finansējums, bet arī citu ES un Latvijas fondu pieejamais finansējums, kā arī ikgadējais Rēzeknes un Viļānu novadu pašvaldību budžets. Tomēr ārējā finansējuma piesaistei atsevišķa rīcības plāna izstrāde nav nepieciešama, jo esošā rīcības plāna mērķi, rīcības kā arī starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības mērķi ir aktuāli ne tikai ELFLA finansējuma, bet arī citu finansējuma avotu finansējuma piesaistes projektu izstrādei.

Kopš 2014.gada vasaras Rēzeknes novadā darbojas pašvaldības nodibinājums „LEARN – lauku ekonomikas attīstībai Rēzeknes novadā”, kura darbības mērķis ir sekmēt saimniecisko darbību un rūpēties par bezdarba samazināšanu Rēzeknes novada teritorijā. Nodibinājums „LEARN” atbalsta lauku uzņēmējdarbības uzsācējus, mājražotājus, izsludinot mazo grantu konkursus, organizējot lauku labumu tirdziņus, kā arī izglītojošos seminārus uzņēmējdarbības uzsācējiem. Līdz ar to arī nodibinājuma „LEARN” aktivitātes un finansējums sekmē partnerības stratēģijas mērķa M1 „Attīstīta daudznozaru uzņēmējdarbība” sasniegšanu.

Savukārt nelieliem, pagastu mēroga vides aizsardzības un sakopšanas projektiem Rēzeknes novadā, kurus iniciē pagastu pārvaldes, izglītības iestādes, atbalsts tiek sniegts no Rēzeknes novada Vides aizsardzības fonda, kura līdzekļi veidojas no dabas resursu nodokļa ikgadējām iemaksām pašvaldības budžetā. Līdz ar to Rēzeknes novada Vides aizsardzības fonda projektu īstenošana sekmē partnerības stratēģijas mērķu M2 „Daudzveidīgas sabiedrisko aktivitāšu iespējas” un M3 „Labiekārtota dzīves un darba vide” sasniegšanu.

4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanā un novērtēšana

4.1. Vietējās rīcības grupas informācijas tīklu veidošanas apraksts un sadarbības nodrošināšana ar dažādām tās darbības teritorijā esošajām organizācijām

Partnerības veiktajā pētījumā aptaujas jautājumā par sadarbības/komunikācijas veidu, vairāk kā puse no projektu realizētājiem norādīja 2 visefektīvākos informācijas avotus: (1) vietējās partnerības organizētie semināri – 69 % un (2) individuālās konsultācijas pie partnerības darbinieka – 57 %, kas apliecina partnerības darbinieku nozīmību un atbildību kvalitatīvas informācijas nodrošināšanā.

Partnerības informācijas tīklu veido vairāki sabiedrību informējoši un savstarpēji saistīti moduļi – masu mediji, e-vide, informatīvie uzskates materiāli, tematiskās diskusijas un tiešā komunikācija.

Informācijas veids	Aktivitātes	Apraksts
Masu mediji (vietējie un reģionālie laikraksti)	Preses relīzes – tiek atspoguļota stratēģijas īstenošanas gaita un rezultāti; Informatīvie paziņojumi – rīcību izsludināšana.	Rēzeknes novada pašvaldības informatīvais izdevums: „Rēzeknes novada ziņas” Latgales reģionālie laikraksti: „Rēzeknes Vēstis”, „Vietējā avīze” u.c.
E-vide (e-pasts, sociālie tīkli un interneta vietne)	Interneta vietnes – visaptveroša informācija par partnerības darbību, aktivitātēm un iespējām, t.sk. LEADER pieeju; Sociālie tīkli – informācijas izplatīšanas un sazināšanas veids ar dažādu mērķa grupu sabiedrību; Aktuālākā informācija tiek izplatīta ar e-pastu starpniecību (kontaktgrupas tiek izveidotas no semināru, diskusiju reģistrāciju lapu kontaktinformācijas sadaļas, kā arī izveidotas/aktivizētas pēc vajadzības).	Interneta vietnes: www.rezeknespartneriba.lv www.rezeknesnovads.lv www.vilani.lv Sociālo tīmekļu vietnes: „Facebook” un „draugiem.lv”
Informatīvie uzskates materiāli (brošūras, pētījumi un TV sižeti)	Informatīvie izdevumi – stratēģijas mērķu rezultātu apkopojums un informācija par LEADER projektu realizāciju (pieejamie pakalpojumi, apskates objekti u.tml.); TV sižeti – sabiedrības informēšanas par LEADER iespējām un rezultātiem, kā arī projektu īstenošanu labās prakses piemēri, tostarp, jauniešu vidū; Pētījumi – tiek veidota informācijas bāze sekmīgai partnerības darbībai,	Brošūras – stratēģijas norises un rezultātu publicēšana; Pētījumi – stratēģijas ieviešanas izvērtējums un ieteikumi darbības uzlabošanai” ; TV sižetu cikls – LEADER projektu iegumu atspoguļošana lielākam sabiedrības lokam t.sk. valsts mērogā.

	t.sk. jaunu sadarbības tīklu veidošanā (interviju un aptauju rezultātu izvērtējums).	
Diskusijas, semināri un pieredzes apmaiņas braucieni	<p>Tematiskās diskusijas – nozīmīgas sadarbības tīklu stiprināšanas aktivitātes, kurās ar dažādu sabiedrības pārstāvju līdzdalību tiek izstrādāti priekšlikumi vietējās teritorijās attīstībai;</p> <p>Informatīvie semināri – vispārīglītojoša informācija par partnerības darbību un iespējām projektu jomā;</p> <p>Pieredzes apmaiņas pasākumi – īstenoto projektu apskate un pieredzes apmaiņa, potenciālo projektu iesniedzēju kapacitātes paaugstināšana.</p>	<p>Tematiskās diskusijas – dažādu nozaru pārstāvju viedokļu „priekšlikumu apkopošana un īstenošana;</p> <p>Informatīvie semināri- izpratnes veidošanas par partnerības darbība un LEADER iespējām vietējo iedzīvotāju vajadzību īstenošana;</p> <p>Pieredzes braucieni- īstenoto LEADER projektu apskate un pieredzes pārnese potenciālajiem projektu iesniedzējiem.</p>
Tiešā komunikācija (konsultācijas klātienē un telefoniski)	<p>Tikšanās ar iedzīvotājiem notiek noteiktajās pieņemšanas dienās un pēc iedzīvotāju iniciatīvas/nepieciešamības;</p> <p>Partnerības aktivitāšu iesaistē iedzīvotāji tiek uzrunāti personīgi izmantojot telefoniskos sakarus (t.sk. konsultāciju sniegšana).</p>	<p>Līdzdalība dažādos teritorijas pasākumos („Karjeras dienas”, „Zaļais tirdziņš”, „Ziemassvētku tirdziņš”, „Rēzeknes novada dienas” u.tml.), tādējādi popularizējot un informējot sabiedrību par partnerības darbību un iespējām.</p>

Partnerības informācijas tīklu aktivitātēs svarīgi ir ievērot vienmērīgu teritorijas informatīvo apzināšanu un iedzīvotāju iesaisti. Jaunajā plānošanas perioda plānots turpināt iepriekš uzskaitītos informācijas tīklu veidošanas modeļus, kā arī ieviest jauninājumus:

- popularizēt partnerības darbību organizējot „Atvērto durvju dienu” īpaši aktivitātē iesaistot jauniešus, tāpēc jāstiprina sadarbība ar VRG teritorijā esošajām skolām un jauniešu centriem;
- piedalīties pašvaldības publiskajos pasākumos ar partnerības izveidotu informatīvo stendu/telti;
- organizēt pieredzes apmaiņas braucienus valsts un ārvalstu mērogā.

4.2. Papildinātības nodrošināšana ar Eiropas Savienības struktūrfondu darbības programmas specifiskajiem atbalsta mērķiem

Darbības programmā „Izaugsme un nodarbinātība”, kas nosaka ES fondu investīciju principus, sasniedzamos rezultātus un atbalsta jomas 2014.-2020.gadu plānošanas periodā, ir definēti šādi specifiskie atbalsta mērķi (SAM), kuri nodrošina papildinātību ar partnerības stratēģijas mērķiem:

- 1) **3.1.1.SAM:** sekmēt MVK izveidi un attīstību, īpaši apstrādes rūpniecībā un RIS3 (viedās specializācijas stratēģijas) prioritārajās nozarēs. SAM ietvaros tiks veicināta jaunu komersantu veidošana, esošu komersantu izaugsme un apstrādes rūpniecības īpatsvara pieaugums, kam būs tieša ietekme uz jaunu darba vietu radīšanu, produktivitātes kāpumu un inovāciju pakalpojumu pieprasījuma pieaugumu.
Piedāvājums no ELFLA: tiešas investīcijas jaunu uzņēmumu veidošanā.
Piemēram: Aprīkojums jaunajam uzņēmējam, telpu ierīkošana, pamatlīdzekļu iegāde produkcijas ražošanai vai pakalpojumu sniegšanai.
- 2) **3.3.1.SAM:** palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām. SAM ietvaros tiks uzlabota uzņēmējdarbību veicinoša publiskā infrastruktūra un jaunradītas darba vietas, uzņēmējiem nodrošinot labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai attiecīgajās teritorijās.
Piedāvājums no ELFLA: atbalsts uzņēmējdarbības publiskās infrastruktūras attīstībai un pieejamībai.
Piemēram: pievedceļš, auto stāvlaukums, ūdensvada un kanalizācijas centralizētās sistēmas pieslēgums u.tml.
- 3) **5.5.1.SAM:** saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus. Paredzēta nozīmīgu kultūras un dabas mantojuma objektu un saistītās infrastruktūras atjaunošana, pārbūve un restaurācija, jaunas infrastruktūras būvniecība.
Piedāvājums no ELFLA: kultūrvēstures un dabas mantojuma objektu un infrastruktūras attīstība.
Piemēram: Vietējo dievnamu, muižu un parku sakopšana un atjaunošana.

- 4) **5.6.2.SAM:** teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām. SAM īstenošanas rezultātā tiks nodrošināta videi draudzīga un vides ilgtspēju veicinoša teritoriāla izaugsme un jaunu darbavietu radīšana, revitalizējot 556 ha jeb 9,54 % degradēto teritoriju. Piedāvājums no ELFLA – degradēto teritoriju sakopšana, uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūras izveide ciemos.
Piemēram: Graustu sakopšana un tirgus laukuma ierīkošana.
- 5) **8.3.5.SAM:** uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamajiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs. Karjeras atbalsts palīdz izglītojamajiem saprast savas intereses un spējas un izdarīt izvēli saistībā ar mācībām un turpmāko profesionālo karjeru. Piedāvājums no ELFLA - izglītības un uzņēmējdarbības sadarbības saiknes veidošanas aktivitātes, karjeras atbalsta pasākumi.
Piemēram: Amatu, arodu prasmju nometnes, radošās darbnīcas, mācību ekskursijas lauku saimniecībās un uzņēmumos.
- 6) **8.4.1.SAM:** pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci. Lai novērstu darbaspēka kvalifikācijas neatbilstību darba tirgus pieprasījumam, veicinātu strādājošo konkurētspēju, nepieciešams attīstīt kompetences formālā izglītībā, kā arī ārpus formālās izglītības visa mūža garumā. Piedāvājums no ELFLA - atbalsts telpu pielāgošanai un aprīkojuma un pamatlīdzekļu iegādei mūžizglītības programmu realizēšanas nodrošināšanai, darbinieku apmācībām. Piemēram: Mūžizglītības apmācību organizēšana vietējai rīcības grupai, uzņēmuma darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanas apmācības.

4.3. Projektu vērtēšanas kritēriji un kārtība, tostarp interešu konflikta novēršana

Projektu vērtēšanas sistēma sastāv no atbilstības, kvalitatīviem, inovatīviem kritērijiem, kas tiek vērtēti pēc noteikta punktu sadalījuma (*0 – nav izpildīts; 5 – daļēji izpildīts; 10 – izpildīts, 15 – pilnīgi izpildīts*). Gadījumā, ja projektiem ir vienāds punktu skaits, tad vērtēšanā tiek pielietots specifiskais kritērijs. Projektu vērtēšanu nodrošinās VRG projektu vērtēšanas komisija, kura darbojas uz biedrības padomes apstiprināta nolikuma pamata. Vērtēšanas komisijas sastāvu apstiprina biedrības padome, ievērojot principu, ka tajā jābūt vismaz 3 locekļiem.

19.2.1. Aktivitātē „Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas” rīcībā „Uzņēmējdarbības uzsākšanas un attīstības veicināšana” projektu vērtēšanas komisija projektu pieteikumus izvērtē atbilstoši šādiem kritērijiem:

Nr.	Kritērijs	Sadaļa projekta veidlapā
1. Atbilstības kritēriji Kvalitātes vērtēšanas kritērijus vērtē ar punktiem no 0 līdz 15 (0 – nav izpildīts; 15-pilnīgi izpildīts). Ja kāds no šiem kritērijiem nesāņem 15 punktus tālāk netiek vērtēts.		
1.1.	Projektā paredzētās aktivitātes ir atbilstošas attiecīgajai stratēģijas rīcībai (mērķis, pamatojums, aktivitātes, laiks, vieta)	B.5.
1.2.	Projekts ir nozīmīgs partnerības teritorijas iedzīvotāju vajadzību risināšanai un ieviešanas gatavība ir pietiekama un atbilstoša (sociālās jomas projektiem ir pievienots pašvaldības Sociālā dienesta atzinums*)	B.5./B.15.
2. Kvalitatīvie kritēriji Kvalitātes vērtēšanas kritērijus vērtē ar punktiem no 0 līdz 15 (0 – nav izpildīts; 5 –daļēji izpildīts; 10 – izpildīts, 15-pilnīgi izpildīts).		
2.1.	Projekta ilgspēja (detalizēti aprakstīts ražošanas apjoms un noieta tirgus)	B.6.
2.2.	Projektā plānotās aktivitātes ir skaidri definētas un nodrošinās kvalitatīvu rezultātu sasniegšanu konkrētajā saimnieciskās darbības nozarē (izvērtēti riski un to novēršanas iespējas)	B.6.
2.3.	Projekta rezultāts ietekmēs nodarbinātību (<i>papildus 15 punkti par katru radīto darba vietu*</i>)	B.4.
2.4.	Projektā tiek paredzēta dažādu sociālo grupu iedzīvotāju iesaiste vai sadarbība	B.15.
3. Inovatīvie kritēriji Inovatīvos vērtēšanas kritērijus vērtē ar punktiem 0 vai 15 (0 – nav izpildīts; 15 – pilnīgi izpildīts) saskaņā ar stratēģijas 2.3. sadaļu (inovatīvo risinājumu identificēšana un atbilstības kritēriji to noteikšanai).		
3.1.	Jauninājuma oriģinalitāte (netradicionāli risinājumi teritorijas attīstības veicināšanai un identitātes stiprināšanai, kas ir radīti un īstenoti konkrētajā pašvaldībā vai pārņemti no citām Latvijas pašvaldībām vai ārvalstu prakses, veiksmīgi pielāgojot tos vietējiem apstākļiem)	
3.2.	Resursu izmantošanas efektivitāte (risinājumi teritoriju attīstībai, kas balstās uz vietējiem resursiem un vērtībām un palīdz ilgtermiņā atrisināt konstatētās problēmas bez lieliem finanšu resursu ieguldījumiem)	
4. Specifiskais kritērijs Specifiskais vērtēšanas kritērijs tiek vērtēts gadījumā, ja projektiem ir vienāds punktu skaits.		
4.1.	Projekta nozīmība vienmērīgā teritorijas attīstībā (priekšroka dodama projektiem, kuri tiek realizēti vietās, kurās ir mazāks LEADER īstenoto projektu skaits atbilstošajā nozarē)	

* Sociālās jomas projektiem jāpievieno pašvaldības Sociālā dienesta pozitīvs atzinums, kas pamato projektā plānotā sociālā pakalpojuma nepieciešamību un aktualitāti vietējās rīcības grupas teritorijā.

* Radīta darbavieta ir darbavieta ar darba līgumu vismaz uz gadu ar darbiniekam noteiktu normālo darba laiku vai pašnodarbinātas personas saimnieciskās darbības uzsākšana, vai vairākas darbavietas sezonas rakstura darbu veikšanai, kurās kopā nostrādāto stundu skaits

kalendārajā gadā atbilst normālam darba laikam, un par to tiek veikta valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Maksimālais iegūstamais punktu skaits, ko var iegūt projektu vērtēšanā ir 120 punkti (bez papildus punktiem 2.3. kritērijā). Minimālais punktu skaits, ko nepieciešams saņemt, lai projekts saņemtu pozitīvu atzinumu ir 50 punkti.

19.2.1. Aktivitāte “Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas” rīcībās „Iedzīvotāju iniciatīvu attīstība, mūžizglītība”, „Saglabāts un popularizēts kultūrvēstures, dabas mantojums, uzlabota sabiedriskā infrastruktūra”, “Sociālo un veselības pakalpojumu attīstība” projektu vērtēšanas komisija projektu pieteikumus izvērtē atbilstoši šādiem kritērijiem:

Nr.	Kritērijs	Sadaļa projekta veidlapā
1. Atbilstības kritēriji Kvalitātes vērtēšanas kritērijus vērtē ar punktiem 0 vai 15 (0 – nav izpildīts; 15-pilnīgi izpildīts). Ja kāds no šiem kritērijiem nesaņem 15 punktus tālāk netiek vērtēts.		
1.1.	Projektā paredzētās aktivitātes ir atbilstošas attiecīgajai stratēģijas rīcībai (mērķis, pamatojums, aktivitātes, laiks, vieta)	B.5.
1.2.	Projekts ir nozīmīgs partnerības teritorijas iedzīvotāju vajadzību risināšanai un ieviešanas gatavība ir pietiekama un atbilstoša (sociālās jomas projektiem ir pievienots pašvaldības Sociālā dienesta atzinums*)	B.5./B.13.
2. Kvalitatīvie kritēriji Kvalitātes vērtēšanas kritērijus vērtē ar punktiem no 0 līdz 15 (0 – nav izpildīts; 5 – daļēji izpildīts; 10 – izpildīts, 15-pilnīgi izpildīts).		
2.1.	Projekta pieteikumā skaidri norādīta sagaidāmo projekta rezultātu ietekme un loma vietējo iedzīvotāju dzīves vides uzlabošanā	B.6.
2.2.	Projekta dzīvotspēja un ilgtermiņa ietekme (aktivitāte tiks pielietota paredzētajam mērķim un rezultāts pieejams iedzīvotājiem arī pēc projekta ieviešanas)	B.4.
2.3.	Projekts ir nozīmīgs partnerības teritorijas iedzīvotāju, tieši vajadzību risināšanā konkrētām mērķa grupām (papildus 15 punktiem iegūst projekts, kas uzlabo jauniešu un sociālās atstumtības riska grupu iespējas iekļauties darba tirgū - apmācību, mūžizglītības, pieredzes apmaiņas aktivitātes u.tml.)	B.6.
2.4.	Projektā tiek paredzēta dažādu sociālo grupu iedzīvotāju iesaiste vai sadarbība	B.13.
3. Inovatīvie kritēriji Inovatīvos vērtēšanas kritērijus vērtē ar punktiem 0 vai 15 (0 – nav izpildīts; 15 – pilnīgi izpildīts) saskaņā ar stratēģijas 2.3. sadaļu (inovatīvo risinājumu identificēšana un atbilstības kritēriji to noteikšanai).		
3.1.	Jauninājuma oriģinalitāte (netradicionāli risinājumi teritorijas attīstības veicināšanai un identitātes stiprināšanai, kas ir radīti un īstenoti konkrētajā pašvaldībā vai pārņemti no citām Latvijas pašvaldībām vai ārvalstu prakses, veiksmīgi pielāgojot tos vietējiem apstākļiem)	
3.2.	Resursu izmantošanas efektivitāte (risinājumi teritoriju attīstībai, kas balstās uz vietējiem resursiem un vērtībām un palīdz ilgtermiņā atrisināt konstatētās problēmas bez lieliem finanšu resursu ieguldījumiem)	
4. Specifiskais kritērijs Specifiskais vērtēšanas kritērijs tiek vērtēts gadījumā, ja projektiem ir vienāds punktu skaits.		
4.1.	Projekta nozīmība vienmērīgā teritorijas attīstībā (priekšroka dodama projektiem, kuri tiek realizēti vietās, kurās ir mazāks LEADER īstenoto projektu skaits atbilstošajā nozarē)	

* Sociālās jomas projektiem jāpievieno pašvaldības Sociālā dienesta pozitīvs atzinums, kas pamato projektā plānotā sociālā pakalpojuma nepieciešamību un aktualitāti vietējās rīcības grupas teritorijā.

Maksimālais iegūstamais punktu skaits, ko var iegūt projektu vērtēšanā ir 120 punkti (bez papildus punktiem 2.3. kritērijā). Minimālais punktu skaits, ko nepieciešams saņemt, lai projekts saņemtu pozitīvu atzinumu ir 50 punkti.

Lai novērstu interešu konfliktu, tiek veiktas šādas darbības:

- vērtēšanas komisijas locekļi aizpilda interešu konflikta neesamības deklarāciju par katru projekta pieteikumu. Ja kāds komisijas loceklis ir konstatējis interešu konflikta esamību, tad viņš nepiedalās visu projektu pieteikumu vērtēšanā, kas iesniegti konkrētajā rīcībā;
- partnerības padomes locekļi aizpilda interešu konflikta neesamības deklarāciju par katru projekta pieteikumu (vienotā deklarācijā). Ja kāds padomes loceklis ir konstatējis interešu konflikta esamību, tad viņš nepiedalās visu projektu pieteikumu vērtēšanā, kas iesniegti konkrētajā rīcībā.

Interesu konflikta deklarācijas paraugs (padomes un komisijas locekļiem, abi kopā - dalībnieki):

Interesu konflikts nepastāv, dalībnieks paraksta apliecinājumu A	
Vārds, uzvārds:	
Organizācija, amats:	
A	
Apliecinu, ka man nav tādu apstākļu, kuru dēļ es, personīgu motīvu vadīts (a), varētu būt ieinteresēts (-a) konkursa rezultātos par labu kādam pretendētājam un kuri varētu ietekmēt manu objektivitāti lēmumu pieņemšanā.	
Datums: _____	
Paraksts: _____ / _____ /	
Gadījumā, ja pastāv interešu konflikts, dalībnieks par to informē, parakstot sadaļu B	
B	
Informēju, ka man ir apstākļi, kuru dēļ es varētu nonākt interešu konfliktā un kuri varētu ietekmēt manu objektivitāti lēmumu pieņemšanā:	

_____ (papildus informācija par apstākļiem, kas veido interešu konfliktu)
Datums: _____
Paraksts: _____ / _____ /

4.4. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas procedūra

Partnerības stratēģijas īstenošanas rīcību rezultatīvo rādītāju un mērķu sasniegšanas novērtējuma rādītāju apkopošanu un uzkrāšanu ik gadu veiks partnerības administratīvā vadītāja. Kā datu avoti tiks izmantoti vispārpieejamie statistisko datu avoti (CSP, NVA, LURSOFT dati), pašvaldību TIC datu apkopojumi, kā arī projektu ieviešēju īstenoto pasākumu, sasniegto rezultātu uzkrātā datu bāze, kas tiks veidota baltoties uz partnerībā pieejamo projektu iesniegumu veidlapu un to īstenošanas pārskatu datiem.

Stratēģijas rīcību rezultatīvo rādītāju un mērķu sasniegšanas novērtējuma rādītāju izpildes analīze kā arī pats stratēģijas īstenošanas procesa novērtējums tiks atspoguļots stratēģijas ieviešanas uzraudzības ziņojumos, kuri tiks izstrādāti par 2018.gada rādītājiem un par 2020.gada rādītājiem stratēģijas ieviešanas noslēgumā. Uzraudzības ziņojumos tiks raksturots arī stratēģijas īstenošanas sasniegto rezultātu ieguldījums ELFLA nacionālā līmeņa rādītāju sasniegšanā. Tā kā stratēģijas mērķi atbilst vietējo pašvaldību attīstības programmu mērķiem, tad stratēģijas īstenošanas rezultāti sniegs ieguldījumu arī pašvaldību attīstības programmu īstenošanā.

Stratēģija nodrošina vienādas iespējas rīcības virzienos 2.1., 3.1. un 4.1., kur iesniegto projektu vērtēšanā papildus 15 punktus iegūst projekti, kas uzlabo jauniešu un sociālās atstumtības riska grupu iespējas iekļauties darba tirgū (paredzot apmācību, mūžizglītības, pieredzes apmaiņas aktivitātes u.tml.).

Informācija par stratēģijas īstenošanas gaitu pa ieviestajām rīcību konkursu kārtām un izstrādātie stratēģijas ieviešanas uzraudzības ziņojumi tiks publicēti partnerības mājas lapā: www.rezeknespartneriba.lv un saskaņā ar partnerības informācijas tīkliem.

4.5. Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas organizācija

Partnerības lēmēj institūcija (padome) ir atbildīga par stratēģijas izstrādi un ieviešanu, t.sk., lēmumu pieņemšanu par projektu atbilstību stratēģijai. Partnerības padome ir Kopsapulces ievēlēta pārstāvju lēmēj institūcija, kura sastāv no padomes priekšsēdētāja un 12 padomes locekļiem. Padomē ir iekļauti pārstāvji, kas pārstāv dažādu sabiedrības grupu intereses – lauksaimnieku (fizisku personu, kas darbojas jebkurā lauksaimniecības jomā, juridisku personu, kas veic saimniecisko darbību lauksaimniecības jomā vai nevalstisko organizāciju, kas pārstāv lauksaimnieku intereses), lauku sieviešu (sieviešu, kuru dzīvesvieta ir deklarēta lauku teritorijā vai nevalstisko organizāciju, kas pārstāv lauku sieviešu intereses) un jauniešu (fizisku personu vecumā līdz 25 gadiem vai nevalstisko organizāciju, kas pārstāv jauniešu intereses).

Stratēģijas īstenošanai VRG:

- veido vietējo dalībnieku spējas izstrādāt un īstenot darbības, tostarp sekmējot viņu projektu vadības spējas;
- izsludina un organizē projektu pieteikumu pieņemšanu;
- izvērtē projektu atbilstību stratēģijai – vērtē atbilstoši izstrādātajiem projektu vērtēšanas kritērijiem, kuros izvairās no interešu konflikta un kuri nodrošina, ka vismaz 50 % balsu atlases lēmumos sagādā partneri, kas nav publiskā sektora partneri;
- veic projektu īstenošanas saturisko un virzības uzraudzību.

5. Finansējuma sadales plāns

Nr.p.k.	Mērķis	Lauku attīstības programmas apakšpasākumā	
		atbalsta apmērs (% pret kopējo atbalstu Lauku attīstības programmas apakšpasākumā)	atbalsta apmērs (euro)*
M1	Attīstīta daudznozaru uzņēmējdarbība	50	
M2	Daudzveidīgas sabiedrisko aktivitāšu iespējas	15	
M3	Labiekārtota dzīves un darba vide	30	
M4	Nodrošināta sociālā labklājība un veselības aprūpe	5	
Kopā:		100	
t. sk. uzņēmējdarbības attīstībai:		50	

* Aizpilda pēc sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju atlases komitejas lēmuma saņemšanas par sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas apstiprināšanu.